# ORĘDOWNIK URZĘDOWY
## MIASTA BYDGOSZCZY

**Redakcja i Administracja:**
Magistrat miasta Bydgoszczy ratusz pokój 15. Czynna codziennie od 8-mej do 3-ciej po poł. Za redakcję odpowiada radca Tytus Podoski.

**Prenumerata:** miesięcznie 50 groszy

**Ogłoszenia:**
Wiersz szerokości 66 mm 20 groszy. Przy powtarzającem się ogłoszeniu udzielamy rabatu

Nakładem: Magistratu Miasta Bydgoszczy. Drukiem Drukarni Bydgoskiej S. A. (Dz. Bydg.)

№ 1. | 116 | Bydgoszcz, niedziela, dnia 1 stycznia 1928 r. | Rok XLV.

**Treść numeru 1:**



1.

### Z obrad Rady Miejskiej.

20-te posiedzenie Rady Miejskiej odbyte w środę, dnia 30 listopada 1927 r. Komplet członków Rady Miejskiej: 60. Obecnych radnych 54. Nieobecnych z uniewinnieniem 1, bez uniewinnienia 5 radnych.

1. Wprowadzono w urząd nowego radnego miasta p. Antoniego Jaworskiego.

   Uchwalono:

2. zaciągnąć pożyczkę na budowę:

   I. mieszkań dla optantów i eksmitowanych na warunkach, jakie będą podane przez władze centralne w wysokości 2.691.000 zł.

   a) na ukończenie 5 domków małomieszkaniowych (20 mieszkań jednopokojowych z kuchnią) 50.000 zł.

   b) dalszych 3 takich domków małomieszkaniowych przy ul. Leśnej po 12 mieszk. jednopokojowych 50.000 zł. (Koszt powyższy wobec zwyżki cen za materjały i robociznę oraz przez pobudowanie przy tych domkach jak i pod a) wymienionych chlewików i oparkanienia),

   c) na budowę 24 mieszkań jednopokojowych i 12 dwupokojowych przy ul. Toruńskiej 264.000 zł.,

   d) przy ul. Libelta, domu mieszkalnego o 6 mieszkaniach czteropokojowych i 1 mieszkanie dwupokojowe 200.000 zł.,

   e) przy ul. Zacisze domu mieszkalnego o 6 mieszkaniach czteropokojowych i 1 mieszkanie dwupokojowe 200.000 złotych. Razem 764.000 zł.

   II. dalszych budynków mieszkalnych:

   a) wybudowanie szeregu domów przy ul. Piotrkowskiej, składających się z 53 mieszkań dwupokojowych z kosztami około 270.000 zł.,

   b) wybudowanie szeregu domów przy ul. Toruńskiej, składających się z 58 mieszkań jednopokojowych i 30 trzypokojowych z kosztami około 772.000 zł.,

   c) wybudowanie dalszych 4 domów przy ul. Ossolińskich, składających się z 6 mieszkań 3-pokojowych i 14 mieszkań 4-pokojowych z kosztami około 885.000 zł. Razem II 1.927.000 I 764.000 zł., ogółem więc 2.691.000 złotych.

3. zaciągnąć długoterminową pożyczkę z funduszów własnych Banku Gospodarstwa Krajowego w ogólnej wysokości 1.910.000 zł. na następujące cele:
   1. budowa szkoły dokształcającej kosztem 800.000 zł.,
   2. budowa szkoły powszechnej przy ul. Dworcowej 360.000 zł.,
   3. rozbudowa szkoły powszechnej na Bielawach 200.000 zł.,
   4. rozbudowa szkoły powszechnej na Czyżkówku 200.000 zł.,
   5. budowa sali gimnastycznej przy żeńskiej szkole wydziałowej 100.000 zł.,
   6. budowa szkoły żeńskiej Gospodarstwa Domowego 250.000 zł.
4. Wybrano do Zarządu Miejskiego Konserwatorjum Muzycznego z łona Rady Miejskiej p. radnego Zwierzchowskiego.
5. zmiany statutu opłat za używanie dróg i ulic miejskich.
6. zmiany statutu o podatku od pokoi wynajmowanych w hotelach, pensjonatach, gospodach i zajazdach, oraz przepisy wykonawcze do tego statutu.
7. przyznać stypendjum trzem studentom Uniwersytetu Poznańskiego: 1) Zielińskiemu Edwardowi 100 zł. miesięcznie, 2) Czemplikowi Bernardowi 58,78 zł. miesięcznie, 3) Błaszkiewiczowi Leonowi 58,77 zł. miesięcznie.
8. powiększyć pozycję budżetową, dot. subwencji na rzecz budowy domu akademickiego w Poznaniu o 5.000 zł.
9. zwrócić się do Ministerstwa Komunikacji z usilną prośbą, by przy zamierzanem rozszerzeniu linji lotniczej uwzględniono również Bydgoszcz, a to przy linjach Katowice-Gdańsk, Poznań-Gdańsk, by utworzono linję Bydgoszcz—Warszawa, która to linja byłaby zapoczątkowaniem linji łączącej Warszawę z państwami zachodniemi.
10. następującą rezolucję:
    Obie Korporacje miejskie Bydgoszczy, t. j. Magistrat i Rada Miejska proszą Dyrekcję Banku Gospodarstwa Krajowego o utworzenie przy bydgoskim oddziale B. G. K. oddziałów kredytu budowlanego i kredytu długoterminowego, jak niemniej wyposażenia tegoż Oddziału w jaknajpełniejsze plenipotencje.
11. przyznać Schronisku dla Niewidomych na gwiazdkę 500 zł. z funduszy dyspozycyjnych Rady Miejskiej.
12. obsadzić stanowisko dyrektora Muzeum Miejskiego.
13. przejąć drugą część ulicy „Na Groby“, należącą do Gminy Katolickiej Parafji Farnej i wybrukować kosztem miasta.

---

2.

**Z obrad Rady Miejskiej.**

21 posiedzenie Rady Miejskiej, odbyte w środę, dnia **7-go grudnia 1927 r.** Komplet członków Rady Miejskiej: 60. Obecnych radnych 42. Nieobecnych z usprawiedliwieniem 2, bez usprawiedliwienia 16 radnych.

1. Wybrano do Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego jako członków pp.:
   a) Weimanna Narcyza,
   b) Faustyniaka Jana,
   c) Matuszewskiego Tadeusza,
   d) Lewandowskiego Antoniego,
   jako zastępców pp.:
   a) Fiołkę Wojciecha,
   b) Banacha Wincentego,
   c) Pawłowskiego Wacława,
   d) Fiedlera Konrada.
2. Wybrano komisję dla zdecydowania systemu zegarów wieżowych i ustalenia kosztów tychże.

U c h w a l o n o :

3. przyznać Poznańskiemu Komitetowi Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej 2.000 zł. na umeblowanie w „Domu Akademickim“ czterech pokoi imienia miasta Bydgoszczy.
4. wypłacić 6.094 zł. i 24.000 zł. na zapomogi dla bezrobotnych.
5. na przeprowadzenie spisu wyborców do Sejmu i Senatu 40.200 zł. i wydatek ten wstawić do budżetu na rok 1928/29.
6. wypłacić z funduszu tramwajowego 25.000 zł. na doraźną pomoc w naturaljach dla bezrobotnych.
7. przyznać 2.263 zł. na rzecz powodzian w Małopolsce.
8. Do Okręgowej Komisji Wyborczej do Sejmu i Senatu wybrano jako członków pp.: Tłaczałę i Kallnika, jako zastępców tychże pp. Szczudłowskiego i Niemkiewicza.

---

3.

## ODEZWA
### do mieszkańców miasta Bydgoszczy.

Doroczny zwyczaj hałaśliwego witania Nowego Roku w noc sylwestrową stał się w Odrodzonej Polsce zupełnie nieaktualnym i dla społeczeństwa wielce szkodliwym, gdyż przez różne krzyki, gwizdy itp. zakłóca się spokój publiczny.

Wobec tego wzywam wszystkich praworządnych mieszkańców miasta Bydgoszczy, ażeby w tym roku, jak i na przyszłość zaniechali głośnego witania Nowego Roku i zachowali spokój, oraz, ażeby:

1) bez potrzeby w noc sylwestrową nie wychodzili na ulicę,

2) rodzice i opiekunowie zważali na osoby młodociane, by ci bez jakiejkolwiek potrzeby wogóle nie przebywali na ulicach,

3) stanowczo powstrzymywali się na ulicach od wszelkich głośnych krzyków, gwizdów itp. dających powód do zakłócenia spokoju publicznego,

4) nie urządzali żadnych zbiórek, na zatrzymywali się bez uzasadnionej przyczyny na ulicach,

5) bezwzględnie przestrzegali przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1920 r. o ograniczeniach w sprzedaży napojów alkoholowych. Zwracam przytem uwagę, że karze za wykroczenia przeciwko tej ustawie podlegają nietylko restauratorzy, ich zastępcy i obsługa, ale i także każdy kto w nietrzeźwym stanie przez zachowanie swoje wywołuje zgorszenie publiczne.

Organa Policji otrzymały rozkaz bezwzględnego tłumienia wszelkiego rodzaju wybryków.

Bydgoszcz, dn. 27 grudnia 1927 r.

**Miejski Urząd Policyjny.**
(—) Hańczewski.

Pl. III. 5439/27.

---

4.

# OGŁOSZENIE

### o podziale miasta Bydgoszczy na obwody głosowania, o lokalu wyborczym i lokalu urzędowym Obwodowych Komisji Wyborczych

### z racji wyborów do Sejmu i Senatu w roku 1928.

Odnośnie Ordynacji Wyborczej z dnia 28 lipca 1922 r., dotyczącej przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu, podaje się niniejszem do publicznej wiadomości, że:

**I.**

1. Wybory do Sejmu odbędą się w niedzielę, dnia 4 marca 1928 r.
2. Głosowanie trwać będzie od godz. 9-tej rano do godz. 9-tej wieczorem.
3. Prawo wybierania mają wszyscy obywatele i obywatelki zamieszkujący w **Bydgoszczy** przynajmniej od 4 grudnia 1927 r. po ukończonym 21 roku życia od daty ogłoszenia wyborów (5. XII. 1927).

**II.**

1. Wybory do Senatu odbędą się w niedzielę, dnia 11 marca 1928 r.
2. Głosowanie trwać będzie od godz. 9-tej rano do godz. 9-tej wieczorem.
3. Prawo wybierania ma każdy wyborca do Sejmu, który w dniu ogłoszenia wyborów t. j. dnia 5 grudnia 1927 r. miał ukończonych 30 lat i w dniu tym zamieszkiwał w okręgu wyborczym przynajmniej od roku, licząc wstecz od dnia ogłoszenia wyborów.

Warunek jednorocznego zamieszkania nie dotyczy: a) świeżo osiadłych kolonistów, b) robotników, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany pracy oraz c) urzędników państwowych, przeniesionych służbowo.

**III.**

Po myśli art. 12 Ordynacji Wyborczej zostaje miasto Bydgoszcz wraz z przyłączonemi przedmieściami podzielone na 53 obwody głosowania wedle ulic i placów, jak następuje:

## OBWODY GŁOSOWANIA:

**Obwód głosowania nr. 1**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Batorego, Długa, Farna, Jezuicka, Jatki, Ku Młynom, Kręta, Mostowa, Mennica, Niedźwiedzia, Przyrzycze, Przy Zamczysku, Stary Rynek, Tamka, Trybunalska, Wodna, Zaułek.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Ks. Piramowicza, Plac Kościeleckich.

**Obwód głosowania nr. 2**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Gdańska od 1—47a, Gdańska od 134—167.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Kasyno Cywilne, ul. Gdańska 160a.

**Obwód głosowania nr. 3**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Gdańska od 48—75, Gdańska od 100—133, Na Groby.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Rosego (Elizjum - Deutsches Haus) ul. Gdańska 134.

**Obwód głosowania nr. 4**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Do Magazynów, Dr. Emila Warmińskiego, Gamma, Jagiellońska, Karmelicka, Lubeckiego, Nadbrzeżna, Ogród Jagiełły, Plac Teatralny, Pocztowa.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Miejska Szkoła Handlowa, ul. Jagiellońska nr. 24.

**Obwód głosowania nr. 5**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Artura Grottgera, Bielany, Błonia, Garbary, Kącik, Siemiradzkiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Majerowicza, ulica Artura Grottgera nr. 1.

**Obwód głosowania nr. 6**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Długosza, Jackowskiego, Królowej Jadwigi, Naruszewicza.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Budzbona, ul. Król. Jadw. 14.

**Obwód głosowania nr. 7**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Łokietka, Rejtana, Unji Lubelskiej Zygmunta Augusta.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Katolicki Dom Czeladzi, ulica Zygmunta Augusta 8.

**Obwód głosowania nr. 8**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Dworcowa włącznie z Dworcem.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Staszica, ul. Dworcowa 58.

**Obwód głosowania nr. 9**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Fredry, Plac Piastowski, Ślusarska, Sobieskiego, Sowińskiego, Warszawska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Sienkiewicza, ul. Sowińskiego 4, boczne wejście od południa.

**Obwód głosowania nr. 10**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bocianowo, Plac Kościuszki, Żółkiewskiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Sienkiewicza, ul. Sowińskiego 4, boczne wejście od północy.

**Obwód głosowania nr. 11**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Ogrodowa, Racławicka, Rycerska, Świecka, Zaświat, Za Cmentarzami.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Andrzejewskiego, ul. Ogrodowa nr. 1.

**Obwód głosowania nr. 12**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Lipowa, Sienkiewicza.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Fiołki „Ognisko", przy ul. Jagiellońskiej 71.

**Obwód głosowania nr. 13**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Matejki, Śniadekich.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja 3-go Maja p. Mellera, Plac Piastowski 2.

**Obwód głosowania nr. 14**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Hetmańska, Kaszubska, Szczecińska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Witta, ul. Szczecińska 7.

**Obwód głosowania nr. 15**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Kwiatowa, Mazowiecka, Wileńska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna Św. Jańska, ul. Św. Jańska 2.

**Obwód głosowania nr. 16**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chrobrego, Marcinkowskiego, Nad Portem, Petersona, Podolska Zduny.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Pryw. Niem. Gimn. Męskie, ul. Petersona.

**Obwód głosowania nr. 17**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Pomorska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Miejska Straż Pożarna w Biurze Taboru Miejskiego, ul. Pomorska 63-64.

**Obwód głosowania nr. 18**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Kościuszki, Św. Jańska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna Św. Jańska, ul. Św. Jańska 2.

**Obwód głosowania nr. 19**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Aleje Mickiewicza, Chodkiewicza, Chocimska, Generała Bema, Ign. Paderewskiego, Niemcewicza, Zamojskiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Tokarskiej, ul. Chodkiewicza 34.

**Obwód głosowania nr. 20**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Cieszkowskiego, 20 Stycznia 20 r., Kołłątaja, Kopernika, Libelta, Plac Kochanowskiego, Słowackiego, Zacisze.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Żeńskie Katolickie Gimn. Humanistyczne, ul. Staszica 8-11.

**Obwód głosowania nr. 21**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Adama Asnyka, Gimnazjalna, Jana Kasprowicza, Klasztorna, Konarskiego, Krasińskiego, Ks. Markwarta, Ossolińskich, Plac Ossolińskich, Plac Wolności, Piotra Skargi, Reymonta, Reja, Sielanka, Staszica, Trzeciego Maja, Wilsona, Wyspiańskiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Miejska Szkoła Wydziałowa dla Chłopców, ul. Konarskiego 6-7, sala gimnastyczna.

**Obwód głosowania nr. 22**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bernardyńska, Grodzka, Hermana Frankego, Kościelna, Kowalska, Park Wojewódzki, Parkowa, Pawła z Łęczycy, Plac Kościeleckich, Podwale, Rybaki, Św. Florjana, Spichlerna, Szpitalna, Urocza, Ustronie, Wołyńska, Zbożowy Rynek.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Niemiecka Szkoła Powszechna im. Ks. Piramowicza, ul. Bernaryńska 12.

**Obwód głosowania nr. 23**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Kujawska ,(cała, miasto i przedmieście) Lwowska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Nowaka, ul. Toruńska 184.

**Obwód głosowania nr. 24**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Babia Wieś, Pohulanka, Toruńska (miasto i M. Bartodzieje).

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Strzelnica, ul. Toruńska 175.

**Obwód głosowania nr. 25**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Henryka Dietza, Sieroca, Wiatrakowa.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Chrapkowskiego, ul. Lenartowicza 3.

**Obwód głosowania nr. 26**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bramka, Jana Kazimierza, Krótka, Melchiora Wierzbickiego, Nowy Rynek, Pod Blankami, Podgórna, Przesmyk, Terasy, Wąska, Wały Jagiellońskie, Wełniany Rynek.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Hotel Francuski p. Romanczewicza, ul. Podgórna.

**Obwód głosowania nr. 27**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chwytowo, Grudziądzka, Poznańska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Państw. Szkoła Przemysłowo-Dokształcająca, ul. Chwytowo 12.

**Obwód głosowania nr. 28**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Dolina, Kordeckiego, Mazurska, Plac Poznański, Seminaryjna, Stroma.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Kasyno Robotnicze, ul. Dolina 2.

**Obwód głosowania nr. 29**

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Adama Czartoryskiego, Św. Trójcy, Śluza II, Śluza III, Wojewódzka.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna Św. Trójcy, ul. Kordeckiego 34.

**Obwód głosowania nr. 30**

(Szwederowo)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Grodziska, Leszczyńskiego (cała, miasto i Szwederowo), Nowodworska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna Nowodworska, ul. Nowodworska 48.

**Obwód głosowania nr. 31**

(Szwederowo)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Filarecka, Gnieźnieńska, Gołębia, Piotrkowska, Piękna, Strzelecka, Szubińska (cała, miasto i Szwederowo), Wzgórze Dąbrowskiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Dąbrowskiego, ul. Dąbrowskiego 6.

**Obwód głosowania nr. 32**

(Szwederowo)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Biedaszkowo i folwark, Grobla, Ks. Skorupki, Kossaka, Lotnisko, Żuławy.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Leszczyńskiego, ul. Leszczyńskiego 21.

**Obwód głosowania nr. 33**

(Szwederowo)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Dąbrowskiego, Nowa, Orła.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Dąbrowskiego, ul. Dąbrowskiego 6.

**Obwód głosowania nr. 34**

(Szwederowo)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Konopna, Niegolewskiego, Ugory.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna Nowodworska, ul. Nowodworska 48.

**Obwód głosowania nr. 35**

(Szwederowo i Bielice)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bielicka, Brzozowa, Bielice, Nowe i folwark, Czackiego, Chołoniewskiego, Halicka, Inowrocławska, Jesionowa, Konopnickiej, Lenartowicza.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna im. Leszczyńskiego, ul. Leszczyńskiego 21.

**Obwód głosowania nr. 36**

(Wilczak Mały)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Grunwaldzka 1—25 i 122—152, Graniczna.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna ul. Nowogrodzka 3, Wilczak Mały.

**Obwód głosowania nr. 37**

(Wilczak Mały)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Jasna, Śląska, Wrocławska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Restauracja p. Kleinerta, ul. Wrocławska 5.

**Obwód głosowania nr. 38**
(Wilczak Mały)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chełmińska, Czarna Droga, Kanałowa, Kraszewskiego, Młyńska, Nadrzeczna, Nowogrodzka, Plac Petersona, Przemyska, Ścieżka, Stara Szkolna.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Ew. Szkoła Powszechna, ul. Nowogrodzka 4, Wilczak Mały.

**Obwód głosowania nr. 39**
(Wilczak Wielki)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Nakielska od 1—64 i 108—128, Śluza IV, Śluza V, Śluza Kwiatowa.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna im. Marcinkowskiego, Wilczak Wielki, ul. Nakielska 6.

**Obwód głosowania nr. 40**
(Wilczak Wielki)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chłopickiego, Stefana Czarneckiego, Ułańska, Wincentego Pola.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Kaubego, IV Śluza.

**Obwód głosowania nr. 41**
(Wilczak Wielki)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Lubelska, Malborska, Różana.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna, Wilczak W., wejście Stara Szkolna od Malborskiej 16-17.

**Obwód głosowania nr. 42**
(Wilczak Wielki)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Blumwego, Jary, Miedza, Na Wzgórzu, Stawowa, Wysoka.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Restauracja p. Stoeckmanna, ulica Nakielska 25, wejście boczne.

**Obwód głosowania nr. 43**
(Wilczak)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Botaniczna, Inflantska, Krzywa, Leszczyna, Nakielska od 65—107, Osada, Pagórek, Pijarów, Śluza VI, Trentowskiego.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna, Wilczak, ul. Nakielska 82.

**Obwód głosowania nr. 44**
(Czyżkówko)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bronikowskiego, Nad Kanałem, Elbląska, Mińska, Grunwaldzka od 26—45a i 83—121.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechn, Czyżkówko, ul. Grunwaldzka.

**Obwód głosowania nr. 45**
(Czyżkówko)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chmurna, Chojnicka, Flisacka, Łącznik, Grunwaldzka 46—82, Koronowska, Przejazd, Siedlecka, Wyrzyska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Stara Szkoła Powszechna, Czyżkówko, ul. Grunwaldzka.

**Obwód głosowania nr. 46**
(Jachcice)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Barska, Błotna, Czerska, Kąpielowa, Kolejarska, Ludwikowo, Niecała, Obozowa, Okrężna, Piaski, Półwiejska, Saperów, Średnia, Starogardzka, Szamarzewskiego, Smukalska, Zakątek, Zamknięta.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna, Jachcice, ul. Saperów 25.

**Obwód głosowania nr. 47**
(Bielawy)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Adolfa Kolwitza, Bartosza Głowackiego, Cicha, Ciemna, Dwernickiego (Baraki), Jastrzębia, Kaliska, Kilińskiego, Kozietulskiego, Leśna, Litewska, Małachowskiego, Płocka, Poniatowskiego, Wawrzyniaka.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**
Polska Szkoła Powszechna, Bielawy, Senatorska 79.

**Obwód głosowania nr. 48**
(Bielawy)
obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Gdańska od 76—99, Puławskiego, Senatorska, Stepowa.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna, Bielawy, Senatorska 79.

**Obwód głosowania nr. 49**

(Skrzetusko)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Chopina, Gajowa, Krakowska, Moniuszki, Promenada, Pestalozziego, Plac Sportowy, Sportowa, Tor kolejowy, Wesoła, Żmudzka.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna, Bartodzieje W., ul. Fordońska 3.

**Obwód głosowania nr. 50**

(Wielkie Bartodzieje i Kapuściska Małe)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bałtycka, Boczna, Cegelniana, Fabryczna, Fordońska (w Skrzetusku, Bartodziejach W. i w Kapuściskach M.) od 1—9 i 58—77, Gdyńska, Harcerska, Inwalidów, Kijowska, Kamienna, Łęczycka, Mała, Polanka, Sporna, Szajnochy — Urząd Pocztowy, Żabia.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna, Kapuściska M., ul. Fordońska 54.

**Obwód głosowania nr. 51**

(Rupienica)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Cmentarna, Daleka, Droga Prywatna, Do Rakarni, Glinki, Koźmiana, Karpacka, Leśnictwo, Łucka, Myśliwska, Polna, Podleśna, Rupienica, Sieradzka Sokoła Tucholska, Ziemska.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Niem. Szkoła Powszechna, Rupienica, ulica Glinki 54.

**Obwód głosowania nr. 52**

(Bartodzieje Małe i Kapuściska W. poprz. Zimne Wody)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Bełzka, Częstochowska, Dąbrowa, Ku Wiatrakom, Łomżyńska, Marynarska, Mogiły, Niziny, Ogrody, Ruska, Sandomierska, Solna, Smętna, Spokojna, Toruńska (tylko w Kapuściskach W.), Ujejskiego, Wyżyny Żupy.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna, Bartodzieje Małe, ul. Bełzka 1.

**Obwód głosowania nr. 53**

(Czersk Polski poprz. Ściersko, Kapuścisko Dolne, poprz. Siernieczek i Fordonek)

obejmuje wyborców zamieszkałych przy ul.: Budowlana, Fordońska (Kapuściska Małe aż do Fordonku), Hutnicza, Kapliczna,, Kielecka, Łowicka, Mokra, Objazdowa, Pańska, Prosta, Powstańców Wielkopolskich, Pola odciekowe, Przemysłowa — Kapuściska Dolne Dworzec, Rolna, Równa, Sadowa, Spadzista, Suczyńska, Smoleńska, Toruńska (tylko w Czersku Polskim — Dworzec), Witebska, Weteranów, Wiślana, Włościańska, Zamkowa, Kempa, Zawiśle.

**Lokal głosowania i lokal urzędowy Obwodowej Komisji Wyborczej:**

Polska Szkoła Powszechna Kapuściska Dolne, ul. Fordońska 36.

**Każdy wyborca głosuje w tym obwodzie, w którym mieszkał dnia 4 grudnia 1927 r.**

Zwraca się uwagę na § 134 Ustawy Karnej b. Dzieln. Prusk., że kto złośliwie zdziera, uszkadza lub zeszpeca publicznie przybite wzgl. nalepione obwieszczenia, rozporządzenia, rozkazy lub uwiadomienia władz albo urzędników, ulega karze więzienia do sześciu miesięcy lub odpowiedniej grzywnie.

**Bydgoszcz,** dnia 15 grudnia 1927 r.

W nieobecności Prezydenta miasta:

**(—) Dr. Chmielarski,**

Wiceprezydent miasta.

5.

# OGŁOSZENIE

**W myśl art. 31 Ordynacji wyborczej do Sejmu i art. 1 Ordynacji wyborczej do Senatu podaje się do publicznej wiadomości skład Obwodowych Komisji Wyborczych na miasto Bydgoszcz.**

| **Członkowie:** | **Zastępcy:** |
|---|---|
| **Obwód 1.** | |
| 1. **Rochon Ignacy, aptekarz,** Niedźwiedzia 6, | 1. **Drewek Jan, bankowiec,** 20 Stycznia 28. |
| 2. Werka Michał, sekr. miejski, Gdańska 21, | 2. Gaca Franciszek, kupiec, Długa 23, |
| 3. Bleja Antoni, kupiec, Długa 15, | 3. Piechowiak Michał, kupiec, Długa 8. |
| 4. Ganasiński Stan., cukiernik, Jezuicka 9, | 4. Zimoch Stan., kupiec, Niedźwiedzia 7. |
| 5. Bydłowski Leon, kupiec, Długa 28. | 5. Śliwa Franciszek, drukarz, Jezuicka 12. |
| **Obwód 2.** | |
| 1. **Gramek Józef, nadinspektor,** Gdańska 149, | 1. **Palejowski Józef, dyrektor,** Gdańska 163, |
| 2. Zakaszewski Stan., optyk, Gdańska 7, | 2. Ziętak Włodzimierz, kupiec, Mostowa 7, |
| 3. Biechowiak Henryk, naucz., Mostowa 9, | 3. Rajter Wacław, dyrektor, Dworcowa 20, |
| 4. Koczorowski Winc., kupiec, Gdańska 5, | 4. Ziemski Adam, kupiec, Gdańska 21, |
| 5. Suchoświat Erezm, naucz., Gdańska 134. | 5. Idzikowski Jan, kupiec, Gdańska 16—17. |
| **Obwód 3.** | |
| 1. **Wolf Józef, naucz. gimn.,** Gdańska 72, | 1. **Strzelecki Stanisław, dyr.,** Gdańska 19, |
| 2. Kowalski Fr., urz. mag., Jagiellońska 36a, | 2. Kentzer Mieczysław, kupiec, Gdańska 149, |
| 3. Glapiński Alojzy, naucz., Babia Wieś 3d, | 3. Schmidt Wojciech, kupiec, Gdańska 46, |
| 4. Kozłowicz Franciszek, kupiec, Gdańska 60, | 4. Smoczyk Hieronim, kupiec, Gdańska 58, |
| 5. Ciliński Franc., urz I. K. R., Gdańska 59. | 5. Kochowicz Franciszek, tapic., Gdańska 110. |
| **Obwód 4.** | |
| 1. **Straszewski J., prof. gim.,** Jagiellońska 59, | 1. **Słomiński I., st. sekr. poczt.,** Pomorska 21, |
| 2. Pudlik Józef, naucz., Kwiatowa 7a, | 2. Ormanowski Franc., kupiec, Gamma 2, |
| 3. Idźkowski L., dyr. fabr., Jagiellońska 60, | 3. Strzyżowski Wł., przem., Jagiellońska 10, |
| 4. Kalkstein Franc., kupiec, Pl. Teatralny 3, | 4. Nasiadek Jan, cukiernik, Jagiellońska 14, |
| 5. Zbikowski W., bud., Dr. Em. Warmińsk. 4-5 | 5. Budziński Ign., m. fryzj., Pl. Teatralny 3. |
| **Obwód 5.** | |
| 1. **Zagórski J., dyr. lasów państw.,** Garbary 8, | 1. **Lisiecki Piotr, inżynier,** Błonia 14-15, |
| 2. Trembicki Bronisław, naucz., Jezuicka 7-8, | 2. Sarbinowski Tom., kupiec, Jagiellońska 59, |
| 3. Modlibowski Aleks., nauczyciel, Błonia 6, | 3. Ochocki Winc., wł. domu, Błonia 22-22a, |
| 4. Markiewicz Wacł., kolej., Św. Trójcy 12d, | 4. Radwiłłowicz Kaz., gen. emer., Garbary 6, |
| 5. Philipp Stan., bankowiec, Błonia 14-15. | 5. Michalak L., insp. prz. kraj., Garbary 28-29. |
| **Obwód 6.** | |
| 1. **Rzymkowski Br., dyr. banku,** Kr. Jadw. 9, | 1. **Wąsacz Stan., naucz.,** Kr. Jadwigi 9, |
| 2. Porzyński Leon, książk., Kr. Jadwigi 10, | 2. Adamski Michał, m. fryzj., Kr. Jadwigi 9, |
| 3. Budzbon Tad., kupiec, Król. Jadwigi 14, | 3. Chabowski A., st. s. poczt., Jackowsk. 28, |
| 4. Siudziński St., kupiec, Król. Jadwigi 10, | 4. Dąbrowski Stan., kupiec, Kr. Jadwigi 10, |
| 5. Sawilski Alfred, kupiec, Król. Jadwigi 5. | 5. Szymura Marjan, kupiec, Kr. Jadwigi 11. |
| **Obwód 7.** | |
| 1. **Przybyłowicz H., insp. poczt.,** Kr. Jadw. 16, | 1. **Juszkiewicz Rysz., inż.,** Chokiewicza 44, |
| 2. Berendt Józef, restaurator, Dworzec, | 2. Konieczka Leon, kupiec, Un. Lubelskiej 14, |
| 3. Łeński Leonard, naucz., Łokietka 20, | 3. Siuchniński Alf., kupiec, Zygm. Aug., 9, |
| 4. Mikołajczak Wł., kupiec. Zygm. Augusta 3, | 4. Dudziak W., ek. Kat. Domu Czel. Z. Aug. 8, |
| 5. Chybicki R., m. kominiarski, Rejtana 7. | 5. Kazubski Wł., kupiec. Unji Lubelskiej 14. |

**Obwód 8.**

Członkowie:

1. **Dr. Łasiński H., adwokat,** Dworcowa 1a,
2. Biernacki Teofil, inż., J. Kazimierza 5,
3. Pietrzak Edw., kupiec, Dworcowa 2,
4. Sandach Florjan, kupiec, Dworcowa 7a,
5. Głuma Józef, kupiec, Dworcowa 19.

Zastępcy:

1. **Stepczyński L., dyr. „Vesty“,** Dworcowa 30,
2. Zawitaj Józef, kupiec, Dworcowa 66,
3. Iwański Józef, drukarz, Hetmańska 7,
4. Kaczmarek Miecz., kupiec, Dworcowa 7a,
5. Bonin Leon, m. rzeźnicki, Dworcowa 16.

**Obwód 9.**

Członkowie:

1. **Kaźmierczak Jan, prof.,** Jackowskiego 23,
2. Lange Ant., kier. szkoły, Łokietka 28a,
3. Zdziarski Józef, właśc. domu, Zduny 1.
4. Lorkowski Jan, naucz., Sowińskiego 9,
5. Meller Jan, restaurator, Pl. Piastowski 2.

Zastępcy:

1. **Frymark Fr., st. s. poczt.,** Warszawska 14,
2. Bernard Wojc., m. fryzj., Dworcowa 31a,
3. Jurczyk L., insp. poczt. i tel., Sowińsk. 6,
4. Brodziński M., kupiec, Sowińskiego 15,
5. Bart Apol., m. piekarski, Warszawska 21.

**Obwód 10.**

Członkowie:

1. **Męczykowski M., naucz. g.,** Sienkiew. 18,
2. Bloch Fr., wł. fabryki, Śniadeckich 47-47a,
3. Bażański Wł., księgarz, Sienkiewicza 1a,
4. Hospodarewski St., insp. p., Gdańska 67,
5. Degórski St., cieśla, Śniadeckich 20.

Zastępcy:

1. **Garbicz E., naucz. gimn.,** Pl. Piastowski 6,
2. Kulik M., redaktor, Podolska 20,
3. Szopowski Wł., inżynier, Bocianowo 48,
4. Goc Kaz., kupiec, Bocianowo 21,
5. Murawski Bron., kupiec, Bocianowo 47.

**Obwód 11.**

Członkowie:

1. **Monowid L., naucz. g.,** Pl. Piastowski 6,
2. Kasprzewski T., homeop., Dworcowa 31b,
3. Nowacki Piotr, fabrykant, Rycerska 6,
4. Sokołowski Marjan, urzęd., Rycerska 5,
5. Karamucki Br., m. rzeźnicki, Rycerka 10.

Zastępcy:

1. **Cegielski M., insp. poczt.,** Kościuszki 12,
2. Ronke Oswald, restaurator, Długa 12,
3. Zagórski Czesław, funkc., Racławicka 21,
4. Andrzejewski Br., kupiec, Ogrodowa 1,
5. Klein Fr., polier mur., Gdańska 55.

**Obwód 12.**

Członkowie:

1. **Sokołowski Stan., redaktor,** Dworcowa 1.
2. Jankowski Leon, naucz., Śniadeckich 20,
3. Wrzyszcz Aug., insp. p., Sienkiewicza 46,
4. Frankowski Zdz., bank., Sienkiewicza 9,
5. Gaca Wład., budowniczy, Sienkiewicza 5.

Zastępcy:

1. **Turlik Roman, kupiec,** Gdańska 12,
2. Hoffmann Tomasz, kupiec, Gdańska 45,
3. Pietrzonka Ir., dypl. inż., Sienkiewicza 8,
4. Konieczny Piotr, kupiec, Sienkiewicza 16,
5. Rzadkowolski J., m. piek., Sienkiewicza 60.

**Obwód 13.**

Członkowie:

1. **Wołk-Łaniewski Ant., prof.,** Matejki 8,
2. Szweda Ant., naucz., Promenada 12,
3. Zwierzycki P., cukiernik, Dworcowa 70,
4. Bartel Kaz., kupiec, Śniadeckich 43a,
5. Wojucki Witalis, foto., Śniadeckich 13-14.

Zastępcy:

1. **Klemensiewicz St., urz. I. K. R.,** Śniad. 9,
2. Kitkowski Józef, kupiec, Matejki 7,
3. Wolański Marj., wł. domu, Śniadeck. 52a,
4. Barański Edm., kupiec, Śniadeckich 11,
5. Wybrański Wł., stolarz, Sienkiewicza 35.

**Obwód 14.**

Członkowie:

1. **Dudkowski A., syndyk I. R.,** Gdańska 154,
2. Kucharski Wł., sekr. poczt., Szczecińska 5,
3. Sajdak J., inżynier-leśnik, Kaszubska 35,
4. Kowalski Gerw., literat, Kaszubska 34,
5. Sroczyński Ant., drukarz, Szczecińska 10.

Zastępcy:

1. **Michalski W., st. sekr. poczt.,** Kr. Jadw. 13,
2. Cichy T., m. malarski, Kaszubska 13,
3. Jażdżewski Edm., budown., Hetmańska 13,
4. Ryszewski H., dziennikarz, Szczecińska 1,
5. Bruski St., nauczyciel, Szczecińska 10.

**Obwód 15.**

Członkowie:

1. **Zaborowski Art., prokurent,** Kwiatowa 11,
2. Hoppe Edw., naucz., Bocianowo 8a,
3. Rybarczyk Alb., przem., Mazowiecka 26-27,
4. Kapczyński F., handlowiec, Wileńska 13,
5. Kotek Fr. urzędnik skarb., Kwiatowa 9.

Zastępcy:

1. **Zieliński St., kom. k. sk.,** Mazowiecka 38,
2. Cyrus Bonifacy, kupiec, Gdańska 155,
3. Żmuda-Trzebiatowski K., kup., Wileńska 6,
4. Wrzesiński B., bankowiec, Wileńska 4,
5. Makowski St., kupiec, Wileńska 4.

| Członkowie: | Zastępcy: |
| --- | --- |
| **Obwód 16.** | |
| 1. **Olejnik Ant., naucz. gimn.,** Kwiatowa 9, | 1. **Pytlewicz M., st. sekr. p.,** Mazowiecka 39a, |
| 2. Grzegorek Józef, naucz., Św. Florjana 1, | 2. Bogacz Fr., kupiec, Dworcowa 94, |
| 3. Jaworski Ant., budown., Gdańska 155, | 3. Dachtera Leon, rektor, Zduny 7, |
| 4. Załachowski Bog., prokurent, Chrobrego 6, | 4. Szukalski Stan., kupiec, Podolska 1, |
| 5. Kozłowski Teofil, kom. sądowy, Zduny 9, | 5. Sobczyński Jan, robotnik, Chrobrego 23. |
| **Obwód 17.** | |
| 1. **Król M., st. sekr. poczt.,** Pomorska 5, | 1. **Assmann Bog., naucz.,** Pomorska 32, |
| 2. Sękowski Ant., astrolog, Gdańska 147, | 2. Synowiec Jan, kupiec, Gdańska 18, |
| 3. Mroczek P., m. malarski, Pomorska 65, | 3. Kiciński M., ortopedysta, Pomorska 18, |
| 4. Szukalski K., dypl. agron., Pomorska 49 50, | 4. Grabowski M., kupiec, Pomorska 12, |
| 5. Parzysz Fr., m. obuwn., Pomorska 31. | 5. Ruczkowski J., blacharz, Pomorska 40. |
| **Obwód 18.** | |
| 1. **Hoppe J, st. sekr. poczt.,** Bocianowo 8a, | 1. **Mrotek Jan, naucz.,** Cieszkowskiego 4, |
| 2. Drzycimski J., m. kraw., Pl. Wolności 2, | 2. May Leon, kupiec, Plac Wolności 1, |
| 3. Sawicki Fr., obyw. ziem., Kościuszki 49, | 3. Dorsz Paweł, m. krawiecki, Św. Jańska 19, |
| 4. Missir Bogdan, inżynier, Św. Jańska 17, | 4. Zborowski Jan, przemysł,, Kościuszki 46a, |
| 5. Kołodziejczyk A., kupiec, Św. Jańska 6. | 5. Tuczkowski R., m. malarski, Kościuszki 47. |
| **Obwód 19.** | |
| 1. **Dr. Peliński St., prof. gimn.,** Zacisze 1, | 1. **Fiedler K., redaktor,** Ign. Paderewsk. 7, |
| 2. Kliche M., sekr. poczt., Piotra Skargi 8, | 2. Paszek Fr., kupiec, Ign. Paderewsk. 10, |
| 3. Dr. Zieliński H., inż., Al. Mickiewicza 17, | 3. Weynerowski H., d. fabr., Al. Mickiew. 10, |
| 4. Sioda Leon, przem., Al. Mickiewicza 2-3, | 4. Chmist St., kupiec, Al. Mickiewicza 1, |
| 5. Gostowski T., st. sekr. p., Chocimska 15. | 5. Turowiecki St., kupiec, Al. Mieckiew. 2-3. |
| **Obwód 20.** | |
| 1. **Tomczyński K., inżynier,** 20 Stycznia 5, | 1. **Pampuch Antoni, dyr. banku,** Zacisze 5, |
| 2. Poczekaj Wł., kupiec, Pomorska 48, | 2. Kozłowski P., m. fryzjerski, Grodzka 18, |
| 3. Augustyn J., insp. poczt., Cieszkowsk. 15, | 3. Mazgaj Kaz., kupiec, Cieszkowskiego 7, |
| 4. Matecki Cz., kupiec, Ign. Paderewsk. 13, | 4. Śliwiński Ferd., redaktor, Kołłątaja 2, |
| 5. Ruszkowski E., kupiec, I. Paderewsk. 37. | 5. Tobolewski M., stolarz, Gdańska 93. |
| **Obwód 21.** | |
| 1. **Góralczyk St., prof. gimn.,** P. Skargi 6, | 1. **Januszewski St., rektor,** Gimnazjalna 3, |
| 2. Golc Edm., nauczyciel, Terasy 7b, | 2. Wojciechowski J., bud., Chocimska 17-18, |
| 3. Gostowski W., st. sekr. poczt., Kołłątaja 8, | 3. Jabłoński Adam, właśc. kina, Reja 3, |
| 4. Zamiara Br., kupiec, Staszica 2, | 4. Kulmatycki Włodz., naucz., Zacisze 7, |
| 5. Jasieński Julj., kupiec. Ossolińskich 10. | 5. Foliński P., ślusarz, 3-go Maja 26. |
| **Obwód 22.** | |
| 1. **Bałachowski W., naucz. g.,** Wawrzyn. 14, | 1. **Świątek J., st. sekr. poczt.,** Toruńska 171, |
| 2. Skałecki Marjan, naucz., Toruńska 188, | 2. Wardacki Kl., kupiec, Szpitalna 1-2, |
| 3. Januszewski Leon, kupiec, H. Frankego 4, | 3. Tyborski St., kier. U. P. P., H. Frankego 9, |
| 4. Jabłoński W., insp., Herm. Frankego 7, | 4. Ziemski Wł., kupiec, Herm. Frankego 3, |
| 5. Kabat W., właśc. drukarni, H. Frankego 3. | 5. Szuchiewicz J., kier. oddz. I. K. R., Bernardyńska 10. |
| **Obwód 23.** | |
| 1. **Kuffel Mik., st. sekr. poczt.,** Grodzka 26, | 1. **Güntzel M., dyr. Ogr. Miejsk.** Gdańska 161, |
| 2. Prause Józef, kupiec, Zduny 21, | 2. Matuszewski Fr., kupiec, Mostowa 5, |
| 3. Bargiel Fr., wice-dyr. Tow. Handl., Kujawska 127, | 3. Milewski P., kupiec, Kujawska 119, |
| 4. Mikulski A., ślusarz, Kujawska 25, | 4. Przybylski L., malarz, Kujawska 70, |
| 5. Zakrzewski A., m. piekarski, Kujawska 51. | 5. Leński Bolesław, kupiec, Kujawska 94. |

| Członkowie: | Zastępcy: |
| --- | --- |
| **Obwód 24.** | |
| 1. **Raczkowski T., dyr. S. R.,** Cieszkowsk. 3, | 1. **Janecki Alb., naucz. gimn.,** Babia Wieś 3a, |
| 2. Jakubowski Karol, nauczyciel, Glinki 54, | 2. Sikorski Fr., kupiec, Dworcowa 31, |
| 3. Dobrosłański J., redaktor, Babia Wieś 3a, | 3. Koszuta Tad., sekr. Szk. Prz., B. Wieś 3a, |
| 4. Doberschütz Ed., st. sekr. p., Toruńska 159, | 4. Bartnicki Wł., urzędnik, Babia Wieś 4, |
| 5. Laqua Ad., kier. Zakł. Graf., Toruńska 181. | 5. Chylewski P., lakiernik, Toruńska 139. |
| **Obwód 25.** | |
| 1. **Dzikowski M., naucz. gimn.,** Sieroca 22, | 1. **Wołoszyn J., st. sekr. p.,** Kujawska 127, |
| 2. Splitt St., nauczyciel, Dąbrowskiego 11, | 2. Kłosowski Ant., kupiec, Wełn. Rynek 8, |
| 3. Dymek L., nauczyciel, Dąbrowskiego 14, | 3. Bogusławski P., obrońca pryw., Sieroca 21, |
| 4. Kucharski Fr., ekspedj., Henr. Dietza 4, | 4. Kuras Mat., cieśla Henr. Dietza 4, |
| 5. Wojnarowski Kaz., kapeluszn., Sieroca 3. | 5. Kuliński K., magister farm., Sieroca 2. |
| **Obwód 26.** | |
| 1. **Batog J., st. sekr. poczt.,** Podgórna 10, | 1. **Piliński Ant., kupiec,** Nowy Rynek 8, |
| 2. Sroczyński Tad., kupiec, Mostowa 9, | 2. Kunkiel Z., m. piekarski, Wełn. Rynek 1, |
| 3. Górecki Ant., kupiec, Wełn. Rynek 3, | 3. Jarnath Wł., restaurator, Jana Kazim. 5, |
| 4. Król Juljan, kupiec, Nowy Rynek 11, | 4. Kosicki Teod., m. stolarski, N. Rynek 2, |
| 5. Golc Bernard, urzędnik, Terasy 7b. | 5. Pawski Aleks., robotnik, Podgórze 7. |
| **Obwód 27.** | |
| 1. **Klappa Antoni, rendant,** Farna 3, | 1. **Orchowski A., dor. prawny,** Poznańska 5, |
| 2. Lewandowicz Kon., przem., Chwytowo 13, | 2. Lisewski Bol., kupiec, Św. Trójcy 4, |
| 3. Balwiński Ign., kier. druk., Chwytowo 15, | 3. Rux Jan, restaurator, Poznańska 1, |
| 4. Szczygielski Hip., urzędnik, Chwytowo 16, | 4. Sperkowski St., kupiec, Poznańska 33, |
| 5. Raczkowski W., m. stol., Poznańska 11. | 5. Reinowski L., tapicer, Chwytowo 11. |
| **Obwód 28.** | |
| 1. **Pozorski Fr., st. sekr. poczt.,** Długosza 1-2, | 1. **Kabaciński Cz., nauczyciel,** Dolina 4, |
| 2. Formanowicz Kaz., kupiec, Gdańska 147, | 2. Koźlak J., m. krawiecki, Garbary 32-34, |
| 3. Weyna Hier., kupiec, Kordeckiego 32, | 3. Moraczewski Fl., kasjer, Kordeckiego 32, |
| 4. Raczyński Fr., drukarz, Kordeckiego 32, | 4. Sochacki K., kupiec, Kordeckiego 29, |
| 5. Ryterski A., m. malarski, Kordeckiego 14. | 5. Wachowicz T., rzeźbiarz, Pl. Poznański 12. |
| **Obwód 29.** | |
| 1. **Baran Ks., st. insp. p.,** Św. Trójcy 12d, | 1. **Zeidler P., st. sekr. poczt.,** Garbary 23, |
| 2. Sochacki Ant,, kupiec, Batorego 5, | 2. Żurawski Ignacy, kupiec, Św. Trójcy 28, |
| 3. Mróz Ant., kupiec, Św. Trójcy 5, | 3. Kaczmarek K., dyr. brow., Św. Trójcy 10, |
| 4. Sokołowski K., elektrot., Św. Trójcy 12c, | 4. Hinc Jan, nauczyciel, Chwytowo 7, |
| 5. Kostkowski Bron., mech., Św. Trójcy 14a. | 5. Mackiewicz Ant., cieśla, Św. Trójcy 28. |
| **Obwód 30.** | |
| 1. **Albrycht W., naucz gimn.,** Poznańska 12, | 1. **Kochański Zygm., inż.,** Chwytowo 3, |
| 2. Dudek Wład., nauczyciel, Ks. Skorupki 99, | 2. Stachowski M., restaurat., Leszczyńsk. 19, |
| 3. Ślusarek Jan, kom. sąd., Leszczyńskiego 3, | 3. Raciborski Rud., naucz., Nowodworska 50, |
| 4. Plichciński Wł., tapicer, Nowodworska 31, | 4. Pawlik Wład., kupiec, Nowodworska 2, |
| 5. Kuligowski F., robotn., Leszczyńskiego 93. | 5. Zakowicz Jan, garbarz, Nowodworska 23, |
| **Obwód 31.** | |
| 1. **Wojciechowski Fr., prof.,** Śniadeckich 5a, | 1. **Bodalski Tad., inżynier,** Św. Trójcy 22b, |
| 2. Maniewski M., budowniczy, Św. Trójcy 17, | 2. Czyż Józef, nauczyciel, Chełmińska 14, |
| 3. Skowroński M., kupiec, Strzelecka 83, | 3. Jaworski Emil, introligator, Piękna 15, |
| 4. Wieczorek Bol., robotnik, Piękna 20, | 4. Kozioł Adam, mechanik, Gołębia 41, |
| 5. Pawlikowski M., techn. b., Piotrkowska 4. | 5. Antczak Józef, robotnik, Piękna 19. |

| Członkowie: | Zastępcy: |
|---|---|
| **Obwód 32.** | |
| 1. **Musiał Zygm., kupiec,** Gdańska 23, | 1. **Laskowski Jan, naucz.,** Nowodworska 53, |
| 2. Kaszubowski J., kupiec, Niedźwiedzia 6, | 2. Fechner St., kupiec, Mostowa 5, |
| 3. Imbierowicz Józef, kupiec, Kossaka 20, | 3. Fengler L., restaurator, Ks. Skorupki 109, |
| 4. Grabowski J., st. sekr. p., Siemiradzk. 4, | 4. Kędzierski W., murarz, Ks. Skorupki 73, |
| 5. Jaskólski L., kołodziej, Ks. Skorupki 103. | 5. Słomiński Edw., m. stolarski, Żuławy 10. |
| **Obwód 33.** | |
| 1. **Petecki St., insp. poczt.,** Podgórze 13, | 1. **Urbański Adam, inż.,** Poznańska 20a, |
| 2. Junk Włodz., kupiec, Dworcowa 98, | 2. Pruski Jan, m. fryzj., Dworcowa 10, |
| 3. Kowalczyk Stan., kupiec, Orla 18, | 3. Parzysz Jan, restaurator, Orla 4, |
| 4. Szwaguliński A., urzędn. I. K. R., Orla 33, | 4. Dubiel Jan, kupiec, Orla 48, |
| 5. Gucza Piotr, robotnik, Orla 33. | 5. Sitarek Franciszek, cieśla, Orla 2. |
| **Obwód 34.** | |
| 1. **Zakrzewski J., st. sekr. p.,** Niegolewsk. 4, | 1. **Cytowicz Witold, inżynier,** Ugory 5, |
| 2. Niewitecki J., kupiec, Gdańska 159, | 2. **Dux Kaz., kupiec,** Gdańska 149, |
| 3. Bannach Feliks, nauczyciel, Ugory 18, | 3. Kołodziej Fr., restaurator, Ugory 24-25, |
| 4. Głowiński M., sekr. adw., Ugory 28, | 4. Kłopocki St., kupiec, Niegolewskiego 4, |
| 5. Fialski Jan, fryzjer, Konopna 9. | 5. Matuszewski Ksawery, farbiarz, Ugory 4. |
| **Obwód 35.** | |
| 1. **Witkowski J., sekr. telegr.,** A. Grotgera 3, | 1. **Dobrowolski Włodz., inż.,** Zygm. Aug. 5, |
| 2. Zwierzycki Fr., m. piekarski, Garbary 16, | 2. Strachowski St., kupiec, Jackowskiego 37, |
| 3. Janicki Ks., wł. d., Chołoniewskiego 10, | 3. Pikła G., właśc. domu, Lenartowicza 7, |
| 4. Wnuk Wład., kier. szkoły, Bielicka 35, | 4. Zalejski St., nauczyciel, Bielicka 34, |
| 5. Szulc Jan, woźny poczt., Lenartowicza 3. | 5. Oźmiński Fr., m. stol., Chołoniewskiego 2. |
| **Obwód 36.** | |
| 1. **Stryszowski J., prof. g.,** Grunwaldzka 24, | 1. **Deja Izydor, insp. p.,** Grunwaldzka 149, |
| 2. Gierszewski Fr., kupiec, Grunwaldzka 21, | 2. Redlak L., restaurator, Grunwaldzka 14, |
| 3. Czyżewski St., st. sekr. poczt., Garbary 20, | 3. Bernaczyk G., inżynier, Paderewskiego 7, |
| 4. Kaszubowski L., urzęd. sąd., Grunwaldzka 107, | 4. Gołembiewski St., bud., Grunwaldzka 85, |
| 5. Krajecki T., ślusarz, Grunwaldzka 107. | 5. Felski Fr., robotnik, Grunwaldzka 108. |
| **Obwód 37.** | |
| 1. **Smarzyk Fr., kier. szkoły,** Św. Trójcy 12d, | 1. **Brandt Euzebjusz, inż.,** Śląska 10, |
| 2. Grabowski Br., kupiec, Błonia 1, | 2. Mroziński M., rest., Zygm, Augusta 21-22, |
| 3. Piaseczny J., wł. domu, Wrocławska 4, | 3. Majerowicz M., cukiernik, Jasna 10, |
| 4. Waliszewski Edm., inż., Dworcowa 18b, | 4. Błażejewicz Leon, stolarz, Jasna 9, |
| 5. Dymek P., drukarz, Artura-Grottgera 5. | 5. Porzych M., nauczyciel, Śląska 1. |
| **Obwód 38.** | |
| 1. **Stelmach W., kier. szkoły,** Kordeckiego 3, | 1. **Gigiel Jerzy, inżynier,** Jagiellońska 37, |
| 2. Gąszczak J., kupiec, Dworcowa 31, | 2. Majerowicz J., rest., Artura Grotgera 1, |
| 3. Szeszycki L., kier. szkoły, Kanałowa 8, | 3. Thiele Edm., przemysł., Kanałowa 8, |
| 4. Kryger Tad., kupiec, Nowogrodzka, | 4. Tomaszewski Wł., biurowy, Kanałowa 1, |
| 5. Kowalski Stan., listowy, St. Szkolna 11. | 5. Śledź Wojciech, agronom, Chełmińska 14. |
| **Obwód 39.** | |
| 1. **Kałas Józef, rektor,** Nakielska 6, | 1. **Jendricke P., kier. szkoły,** Ścieżka 1, |
| 2. Lorkowski Cz., nauczyciel, Nakielska 13, | 2. Tłusty Adam, kupiec, Gdańska 157, |
| 3. Dymkowski Hier., kupiec, Gdańska 2, | 3. Stranz J., przemysłowiec, Nakielska 64, |
| 4. Sprenglewski Zyg., kupiec, Nakielska 10a, | 4. Kowalski Aleks., kupiec, Nakielska 11, |
| 5. Szybiński Nik., kupiec, Nakielska 11. | 5. Zielnik Ludw., sekretarz m., Nakielska 12. |

Członkowie: / Zastępcy:

**Obwód 40.**

Członkowie:
1. **Dr. Łabendziński St., dyr. g.,** 20 Styczn. 20,
2. Ziółkowski Fr., kupiec, Kościelna 5,
3. Żółtowski Leonard, rest., Ułańska 25,
4. Stachowiak Mich., urzędnik, Ułańska 13,
5. Seidel Wiktor, kupiec, Winc. Pola 6.

Zastępcy:
1. **Klejn Bern., inżynier,** Zduny 21,
2. Jędryczka M., magazyn., Nakielska 114a,
3. Grześkowiak M., malarz, Winc. Pola 12,
4. Czajkowski W., bankowiec, Ułańska 18,
5. Malewski Zygm., naucz., Chopickiego 1.

**Obwód 41.**

Członkowie:
1. **Dziatkiewicz M., przemysł.,** Kącik 1-2,
2. Poniecki Stan., kupiec, Mennica 9,
3. Giełda Stan., kupiec, Malborska 1,
4. Ziętak Bron., biuralista, Lubelska 2,
5. Kędzior Andrzej, kupiec, Różana 18.

Zastępcy:
1. **Koperski Alojzy, inż.,** Mazowiecka 41-42,
2. Jarmuż Wacł., kupiec, Toruńska 184,
3. Kuźmiński Leon, budown., Malborska 15,
4. Wojtczak Franc., inkasent, Malborska 4,
5. Grenda Marcin, kupiec, Malborska 2.

**Obwód 42.**

Członkowie:
1. **Jarocki Julj., budowniczy,** Malborska 1,
2. Węglikowski Fr., kupiec, Dworcowa 22-23,
3. Kukliński R., dyr. cegielni, Jary 1,
4. Wojtyniak St., m. kraw., Na Wzgórzu 60,
5. Byllewicz St., agronom, Na Wzgórzu 3.

Zastępcy:
1. **Rypka Fr., inżynier,** Grunwaldzka 36,
2. Zoller Paweł, inkasent, St. Szkolna 10,
3. Błaszkiewicz M., kupiec, Wysoka 10,
4. Czajkowski Wł., cieśla, Na Wzgórzu 8,
5. Gil Józef, robotnik, Stawowa 30.

**Obwód 43.**

Członkowie:
1. **Hypszer Wł., kier. szkoły,** Pijarów 53,
2. Gniot Jan, nauczyciel, Lubelska 9,
3. Piotrowski Ad., inż., Cieszkowskiego 16,
4. Karasiński Tad., kupiec, Osada 18,
5. Łukaszewicz Bol., ślusarz, Nakielska 98.

Zastępcy:
1. **Stobiecki Bron., kupiec,** Długa 22,
2. Schroeder Bernard, kupiec, Mostowa 4,
3. Wiśniewski Al., kier. fabr., Nakielska 77,
4. Mańkowski Józef, ogrodn., Nakielska 69,
5. Lubiewski Franc., robotn., Nakielska 105.

**Obwód 44.**

Członkowie:
1. **Kroskowski W., sekr. p.,** Grunwaldzk. 136,
2. Niciński Kaz., kierownik, St. Rynek 23-25,
3. Kuta Wład., przemysł., Grunwaldzka 80,
4. Gołąb Franc., inżynier, Mińska 11,
5. Jezierski Czesł., m. rzeźnicki, Grunw. 77.

Zastępcy:
1. **Łuczkowski Wład., kupiec,** Dworcowa 72,
2. Caliński Jan, kupiec, Stary Rynek 28,
3. Rutkowski Antoni, kupiec, Grunw. 80,
4. Słaboszewski Antoni, kupiec, Grunw. 78,
5. Dobroszewski Fr., werkm., Grunw. 72-73.

**Obwód 45.**

Członkowie:
1. **Sentkowski M., kupiec,** Św. Trójcy 28,
2. Matuszewski P., sekr. związku, Chrobr. 14,
3. Świtalski Joachim, naucz., Pijarów 53,
4. Drożniakiewicz R., ślusarz, Grunw. 53,
5. Borlik Jan, szofer, Grunwaldzka 56.

Zastępcy:
1. **Hypszer W., kier. szkoły,** Grunw. 47,
2. Pilaczyński J., kupiec, Gdańska 163,
3. Wilm Karol, piekarz, Koronowska 2,
4. Rybicki Julj., kupiec, Grunwaldzka 49,
5. Witkowski Jan, robotn., Grunwaldzka 49.

**Obwód 46.**

Członkowie:
1. **Sass Bron., kier. szkoły,** Saperów 46,
2. Zakrzewski Wład., kupiec, Jezuicka 5,
3. Lehmann L., nauczyciel, Saperów 25,
4. Jutrzenka-Trzebiatowski J., restaurator, Saperów 21,
5. Lewandowski M., strażak, Czerska 32.

Zastępcy:
1. **Janowski Fr., st. sekr. p.,** Mazowiecka 2,
2. Skrzywanek Julj. kupiec, Gdańska 160,
3. Hr. Bniński Jan, obywatel, Saperów 36,
4. Biedowicz Fr., bednarz, Średnia 28,
5. Kałużny Wal., m. piekarski, Saperów 10.

**Obwód 47.**

Członkowie:
1. **Łańcucki Lech, prof. gimn.,** Wawrzyn. 8,
2. Lakner L., kier. szkoły, Senatorska 79,
3. Harwoziński E., przemysł. Wawrzyn. 16,
4. Marcinkowski Wł., piek., Poniatowsk. 1,
5. Lewicki A., elektromonter, Poniatowsk. 1.

Zastępcy:
1. **Masełkowski R., dyr. kol. pow.,** Grunw. 36,
2. Biłozor St., nauczyciel, Hetmańska 26,
3. Fatz Teofil, asesor kolej., Płocka 14,
4. Rutkowski Wł., naucz., Wawrzyniaka 1,
5. Silski Jan, architekt, Cicha 8.

| **Członkowie:** | **Zastępcy:** |
|---|---|
| **Obwód 48.** | |
| 1. **Dr. Bełza W., dyr. Biblj. M.,** 20 Stycznia 35, | 1. **Łubieński M., profesor,** Senatorska 26, |
| 2. Lakner M., kupiec, Konarskiego 4, | 2. Stark Karol, kupiec, Gdańska 48, |
| 3. Podhalicz W., st. sekr., Senatorska 45, | 3. Ferenc J., restaurator, Senatorska 76, |
| 4. Szalla Art., kupiec, Senatorska 19, | 4. Romanowski A., st. sekr. sąd., Senat. 16, |
| 5. Kamiński Kwiryn, m. fryzj., Senatorska 9. | 5. Luliński Jan, m. kraw., Senatorska 13. |
| **Obwód 49.** | |
| 1. **Ramisch Winc., kupiec,** Gdańska 165, | 1. **Kończak W., fabrykant,** Promenada 25, |
| 2. Maciejewski Julj., dyrektor, Wesoła 4-5, | 2. Pryliński Paweł, kupiec, Promenada 44, |
| 3. Idźkowski Roch, kupiec, Promenada 42, | 3. Wilk Stan., referent, Promenada 49, |
| 4. Sporny Józef, instalator, Chopina 3, | 4. Jaszkowski Ant., kupiec. Krakowska 2b, |
| 5. Zwierzchowski Aug., kier. oddz. I. K. R., Wesoła 6a. | 5. Dziurla Wł., kupiec, Chopina 11. |
| **Obwód 50.** | |
| 1. **Ostrowski J., przemysłowiec,** Gdańska 19, | 1. **Mieczkowski Tadeusz, inż.,** Polanka 4, |
| 2. Czerwiński Fr., st. sekr. p., Długosza 16, | 2. Siuchniński M., kupiec, Stary Rynek 3, |
| 3. Balcer St., kier. szkoły, Fordońska 3, | 3. Majka Wal., werkmistrz, Fordońska 7, |
| 4. Trembicki G., kupiec, Fordońska 7, | 4. Gackowski M., st. asyst. kol. Harcerska 4, |
| 5. Bagiński Ad., urz. pryw., Cegelniana 37. | 5. Kujawski W., restaurator, Fordońska 1. |
| **Obwód 51.** | |
| 1. **Zawadzki Ant., kier. szkoły,** Karpacka 22, | 1. **Kubalewski Ant., sekr. m.,** Chwytowo 17, |
| 2. Cząstkowski M., kupiec, Poznańska 28, | 2. Ziemski M., asystent m., Sienkiewicza 46, |
| 3. Poćwiardowski Stan., kupiec, Długa 26, | 3. Topolewski Wł., urz. I. K. R., Kujawsk. 52, |
| 4. Ciesielski Edw., naucz., Karpacka 5, | 4. Gołębiowski J., rzeźnik, Karpacka 12, |
| 5. Matyka Jan, rolnik, Łucka 6. | 5. Sobek Fr., m. krawiecki, Glinki 11. |
| **Obwód 52.** | |
| 1. **Kraska Wacław, kier. szkoły,** Bełzka 105, | 1. **Pitak Edm., fabrykant,** Zduny [illegible] |
| 2. Skręty Franc., kupiec, Jezuicka 6, | 2. Dzierżawski Bol., restaurat, Toruńska [illegible]4, |
| 3. Mateja Ant., właśc. domu, Błonia 9, | 3. Szablewski Józef, werkm., Bełzka 89, |
| 4. Ziółkowski Br., drogomistrz, Ujejsk. 23, | 4. Kubiak Ant., kupiec, Bełzka 91, |
| 5. Janke Maks., garbarz, Wyżyny 8. | 5. Lipiński Leon, listowy, Toruńska 78. |
| **Obwód 53.** | |
| 1. **Ignatowski Al., kier. szk.,** Fordońska 36, | 1. **Zaleski Bronisław, nauczyciel,** Zduny 6, |
| 2. Pasikowski Wacł., przemysł., Hutnicza 2, | 2. Marciniak Józef, wł. domu, Zduny 5, |
| 3. Kurnatowicz Kaz., inż., Fordońska 23, | 3. Jackowski L., dyr. fabr., Przemysł. 13-17, |
| 4. Kowalewski Miecz., kupiec, Witebska 13, | 4. Fryka Edmund, technik, Fordońska 23, |
| 5. Jankowski Br., m. masz., Fordońska 18a. | 5. Guczalski J., elektromonter, Łowicka 7. |

**Bydgoszcz,** dnia 25 grudnia 1927 r.

**Przewodniczący Okręg. Komisji Wyborczej nr. 32 w Bydgoszczy**

(—) Rudolf Radłowski.

6.

# Wybory do Sejmu.

Na zasadzie art. 31 Ordynacji Wyborczej do Sejmu z dnia 28 lipca 1922 r. (Dz. U. R. P. nr. 66 z dnia 18 sierpnia 1922 r.) Okręgowa Komisja Wyborcza, obejmująca Bydgoszcz miasto, Inowrocław miasto oraz powiaty Bydgoszcz, Inowrocław, Strzelno, Szubin, Wyrzysk i Żnin, tworzące okręg wyborczy nr. 32, — podaję do publicznej wiadomości, że w myśl zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3-go grudnia 1927 roku

**wybory do Sejmu odbędą się w niedzielę, dnia 4-go marca 1928 roku.**

Głosowanie rozpocznie się o godz. 9-tej rano i trwać będzie bez przerwy do godz. 9-tej wieczorem (art. 72 ordyn. wyb.)

Okręg wyborczy nr. 32 wybiera do Sejmu

**sześciu posłów.**

Kandydatury poselskie winny być zgłoszone pisemnie na ręce Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wybodczej nie później jak 30 dni przed dniem wyborów t. j. 3-go lutego 1928 r. (art. 44 ust. 1 Ordyn. wyb.)

Kandydatura może być zgłoszona tylko za zgodą kandydata. Odnośne o'wiadczenie, zaopatrzone jego własnoręcznym podpisem, powinno być wręczone Przewodniczącemu Okręgowej Komisji Wyborczej nie później niż 22-go dnia przed dniem wyborów t. j. 11 lutego 1928 r. Oświadczenie to musi zawierać ponadto stwierdzenie, że kandydat uważa się za obywatela Państwa Polskiego i że wedle swej najlepszej wiedzy posiada bierne prawo wyborcze (art. 44 ust. 2 Ordyn. wyb.)

Zgłoszenie winno być podpisane łącznie lub na oddzielnych deklaracjach najmniej przez 50 wyborców, zamieszkałych w okręgu wyborczym (art. 45 Ordyn. wyb.)

Zgłaszający okręgową listę kandydatów powinni jednocześnie w pisemnem oświadczeniu wskazać swego pełnomocnika oraz zastępcę, uprawnionego do porozumiewania się z władzami wyborczemi i składania w imieniu zgłaszających oświadczeń w sprawie zgłoszenia( art. 47 ust. 1 i 2 Ordynacji wyborczej).

Pełnomocnik okręgowej listy kandydatów może złożyć na ręce Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej na piśmie oświadczenie, najpóźniej jednakże w dniu 11 lutego 1928 r., iż listę swoją przyłącza do oznaczonej w oświadczeniu państwowej listy kandydatów, jednakże tylko o tyle, o ile lista okręgowa, którą reprezentuje, jest oznaczoa tem samem mianem co i lista państwowa.

Skład osobowy Okręgowej Komisji Wyborczej nr. 32 stanowią:

1. **Rudolf Radłowski,** sędzia Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, jako przewodniczący,
2. **Józef Żychliński,** właściciel ziemski z Kusowa, pow. Bydgoszcz,
3. **Józef Tłaczała,** kupiec, Bydgoszcz, Grunwaldzka nr. 55,
4. **Aleksander Kallnik,** prawnik, Bydgoszcz, Promenada 16,
5. **Stanisław Birzyński,** kierownik szkoły, Łęgnowo, pow. Bydgoszcz.
6. **Bolesław Zysk,** rolnik Nowy Dwór, pow. Bydgoszcz.

Jako zastępcy:

ad 1. **Stefan Dunajewski,** sędzia powiatowy w Bydgoszczy, zastępca przewodniczącego,
ad 2. **Władysław Dr. Hordyński,** dyrektor banku w Bydgoszczy,
ad 3. **Antoni Szczudłowski,** adwokat w Bydgoszczy,
ad 4. **Kazimierz Niemkiewicz,** insp. pocztowy w Bydgoszczy,
ad 5. **Teofil Pepliński,** burmistrz, Solec Kujawski, pow. Bydgoszcz.
ad 6. **Józef Muślewski,** dzierżawca ziemski z Ślesina, pow. Bydgoszcz.

Lokal urzędowania Obwodowej Komisji Wyborczej znajduje się w Bydgoszczy, w Ratuszu.

Wszelką korespondencję należy kierować pod adresem: **Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej nr. 32 w Bydgoszczy — Magistrat.**

**Bydgoszcz,** dnia 19 grudnia 1927 r.

**Przewodniczący
Okręgowej Komisji Wyborczej nr. 32
w Bydgoszczy.**

(—) Rudolf Radłowski.

7.

**Ogłoszenie.**

Na zasadzie art. 122 ustawy o państwowym podatku dochodowym (D. U. 58 poz. 411 rok 1925) wzywa się niniejszem p. Erwina Wodtkego, zamieszkałego dawniej przy ul. Gdańskiej 131-32 do odebrania w ciągu dni 14 zawiadomienia — nakaz płatniczy — Urzędu Skarbowego podatków bezpośrednich i opłat skarbowych w miejscu z dnia 25. X. 1927 r. l. dz. 17672 o podatku dochodowym od uposażeń służbowych w Urzędzie Podatkowym, Nowy Rynek 1, pokój 12.

**Magistrat — Urząd Podatkowy.**

Stryszek, radca miejski.

Nr. dz. Pd. 7466/27.

---

8.

Po myśli § 26 instrukcji o sposobie nadawania i wynagradzania przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów tytoniowych z dnia 20 lipca 1925 r., ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Min. Skarbu nr. 23 poz. 539/25 przewidziana jest dla każdej miejscowości jedna przynajmniej detaliczna sprzedaż wyrobów tytoniowych.

Ponieważ w myśl wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu z dnia 18 listopada 1927 roku l. dz. VI. 22677/3/27 podania i zezwolenia na sprzedaż wyrobów tytoniowych wolne są od opłat stemplowych na mocy art. 141 p. 13 lit. b ustawy o opłatach stemplowych z dn. 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. 98 poz. 570) zachęca się reflektantów, aby starali się w tych miejscowościach, w których dotychczas żadne sklepy tytoniowe nie istnieją, o taką sprzedaż. Przy nadawaniu powyższej koncesji bezwzględne pierwszeństwo przysługiwać będzie osobom uprzywilejowanym po myśli § 1 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (D. U. R. P. 114 poz. 1022).

Do podania o nadanie koncesji na sklep tytoniowy dołączone być mają następujące załączniki:

1) świadectwo obywatelstwa,
2) świadectwo moralności.

**Urząd Skarbowy Akcyz i Monop. Państw. w Bydgoszczy.**

(Podpis nieczytelny).

L. dz. 19875/27.

9.

**Znaleziona puszka z cukierkami.**

W niżej podpisanym urzędzie zgłoszono znalezioną puszkę z cukierkami.

Prawo własności należy zgłosić w Miejskim Urzędzie Policyjnym, ul. Grodzka 32, pokój nr. 7.

Bydgoszcz, dnia 14 grudnia 1927 r.

**Miejski Urząd Policyjny.**

w z. Weber,
dyrektor biur.

Pl. I. 15187/27.

---

10)

(Odpis z D. U. R. P. 77 z dn. 2. 9. 27 poz. 673).

**ROZPORZĄDZENIE**
**Prezydenta Rzeczypospolitej**
z dnia 22 sierpnia 1927
**o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych.**

Na zasadzie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

**WSTĘP.**

Art. 1. W rozumieniu rozporządzenia niniejszego:

a) wyrażenie „zwalczanie“ zaraźliwych chorób zwierzęcych oznacza zarówno zapobieganie tym chorobom, jak ich tłumienie;
b) wyrażenie „zaraźliwe choroby zwierzęce“ lub „zarazy“ oznacza choroby wyszczególnione zarówno w tem rozporządzeniu, jak w rozporządzeniach, na jego podstawie wydanych;
c) wyrażenie „zwierzęta“ oznacza wszystkie gospodarskie zwierzęta jednokopytowe i racicowe oraz psy, koty, drób, pszczoły, ryby, raki i inne zwierzęta, o ile są użyteczne w gospodarstwie;
d) wyrażenie „zwierzę podejrzane“ oznacza zarówno zwierzę podejrzane o chorobę, t. j. zwierzę z objawami uzasadniającemi obawę zaraźliwej choroby, jak i zwierzę podejrzane o zarażenie się, t. j. zwierzę bez objawów

danej choroby, które jednak wskutek bezpośredniego lub pośredniego zetknięcia się ze zwierzętami choremi lub podejrzanemi o chorobę albo z innych powodów jest prawdopodobnie nosicielem zarazka;

e) wyrażenie „zwierzę wrażliwe“ na zarazę oznacza zwierzę, które zarazek przyjmuje i przenosi, choćby samo nie ulegało chorobie zarazkiem tym wywoływanej;

f) wyrażenie „ubój“ oznacza zabicie w celu spożycia.

**Władze i postępowanie.**

Art. 2. Zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego należy, o ile rozporządzenie to nie stanowi inaczej, do Ministra Rolnictwa, wojewodów i starostów we właściwym im zakresie działania.

Przez wyraz „starosta“ rozporządzenie niniejsze rozumie wogóle władze administracyjne I instancji, a przez wyraz „wojewoda“ wogóle władze administracyjne II instancji.

Art. 3. W razie wyjątkowej potrzeby Prezydent Rzeczypospolitej może na wniosek Ministra Rolnictwa, uchwalony w Radzie Ministrów, powoływać w drodze rozporządzeń na określony przeciąg czasu lub do odwołania, dla obszaru całego Państwa lub jego części, specjalne organa do zwalczania poszczególnych zaraźliwych chorób zwierzęcych oraz określać ich właściwość i stosunek do władz.

Art. 4. Władze wymienione w art. 2 i 3 zwalczają zaraźliwe choroby zwierzęce przy pomocy państwowych lekarzy weterynaryjnych, a w razie potrzeby przy pomocy samorządowych, a nawet prywatnych lekarzy weterynaryjnych, którzy w takim razie mają obowiązek i prawo przedsiębrać w granicach otrzymanego zlecenia wszelkie czynności urzędowe, należące na podstawie rozporządzenia niniejszego do państwowych lekarzy weterynaryjnych.

Art. 5. W wypadkach koniecznej potrzeby, gdy sprawa nie cierpi zwłoki, Minister Rolnictwa może wydawać bezpośrednio zarządzenia i orzeczenia, należące do właściwości wojewodów, wojewodowie zaś w tych samych warunkach decyzje, należące do właściwości starostów.

Art. 6. Minister Rolnictwa władny jest w drodze rozporządzeń;

a) upoważniać wojewodów do wydawania zarządzeń i orzeczeń w sprawach zastrzeżonych mu w rozporządzeniu niniejszem; od tych zarządzeń i orzeczeń służy odwołanie do Ministra Rolnictwa;

b) zezwalać wojewodom na upoważnienie starostów do wydawania zarządzeń i orzeczeń w sprawach zastrzeżonych wojewodom w rozporządzeniu niniejszem; od tych zarządzeń i orzeceń służy odwołanie do wojewody.

Art. 7. Zwalczanie na podstawie rozporządzenia niniejszego zaraźliwych chorób zwierząt, znajdujących się pod zarządem władz wojskowych, a stanowiących własność Państwa, należy do zakresu działania Ministra Spraw Wojskowych.

Władze wojskowe i cywilne obowiązane są zawiadamiać się wzajemnie o wybuchu i wygaśnięciu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Postępowanie względem zwierząt, wymienionych w ustępie pierwszym, znajdujących się czasowo lub stale poza obrębem zarządzanym przez władze wojskowe, jak również zwierząt, znajdujących się w tym obrębie, a nie stanowiących własności Państwa, uregulują wspólnie Minister Rolnictwa i Minister Spraw Wojskowych.

Art. 8. Minister Rolnictwa jest władny:

a) zezwalać dla celów naukowych zakładom i instytucjom naukowym na traktowanie zwierząt chorych i podejrzanych w sposób odmienny od przepisanego w rozporządzeniu niniejszem;

b) normować postępowanie przy zwalczaniu zaraźliwych chorób koni, przebywających w państwowych zakładach chowu koni.

Art. 9. W wypadku niewykonania zarządzeń, wydanych z mocy rozporządzenia niniejszego lub z mocy rozporządzeń na niem opartych, właściwe władze administracyjne mogą przeprowadzić wykonanie tych zarządzeń na koszt osób obowiązanych do wykonania.

## Rozdział II.

### O środkach przeciw przyniesieniu zaraźliwych chorób zwierzęcych z zagranicy.

Art. 10. Zabrania się sprowadzać z zagranicy i przeprowadzać przez terytorjum polskie zwierzęta chore i podejrzane, zwłoki, części zwierząt i wytwory z takich zwierząt oraz wszystko, co prawdopodobnie jest rozsadnikiem zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Art. 11. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzeń dozwalać pod określonemi warunkami, ograniczać lub całkowicie wzbraniać sprowadzania z zagranicy i przeprawadzania przez terytorjum polskie zwierrząt, zwłok, części zwierząt i wytworów zwierzęcych oraz wszystkiego, co może być rozsadnikiem zarazy, jak również sprowadzania z zagranicy surowic i szczepionek dla celów weterynaryjnych oraz preparatów do rozpoznawania zaraźliwych chorób zwierzęcych. W braku takich rozporządzeń sprowadzanie z zagranicy i przeprowadzanie przez terytorjum polskie wymaga w każdym poszczególnym wypadku uprzedniego zezwolenia Ministra Rolnictwa.

Jeżeli wymienione wyżej surowice, szczepionki oraz preparaty mogą być stosowane również w medycynie, rozporządzenia i zezwolenia, o których mowa w artykule niniejszym, będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 12. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzeń poddać obrót zwierzętami i przedmiotami, mogącemi być nosicielami zarazków, na przylegających do granicy obszarach takim ograniczeniom, które w razie przyniesienia z zagranicy zaraźliwej choroby zwierzęcej. umożliwiłyby jaknajrychlejsze jej ujawnienie i stłumienie.

Art. 13. W razie groźnego niebezpieczeństwa przyniesienia zarazy Minister Rolnictwa po zastosowaniu środków ochronnych, wymienionych w artykułach 11 i 12, mocen jest w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami zarządzić odkażanie osób, przybywających z zagranicy i ich rzeczy.

Art. 14. W razie groźnego niebezpieczeństwa przyniesienia z zagranicy księgosuszu Minister Rolnictwa zawiadomi właściwego ministra, który zarządzi strzeżenie granicy przez siłę zbrojną.

Art. 15. Przepisy rozdziału niniejszego nie naruszają zobowiązań przyjętych przez Państwo w umowach międzynarodowych.

## Rozdział III.

### O środkach przeciwko zaraźliwym chorobom zwierzęcym w kraju.

Art. 16. Wojewodowie mogą w celu ochrony od niebezpieczeństwa zaraźliwych chorób zwierzęcych zarządzić:

a) ograniczenie lub wzbronienie osobom, mającym wskutek swego zatrudnienia styczność ze zwierzętami, zwłokami zwierząt, lub surowcami zwierzęcemi (garbarze, oprawcy, misiarze, osoby handlujące i t. p.) wstępu do stajen, obór, chlewów i t. p.;

b) oczyszczanie i odkażanie ramp i miejs tymczasowego postoju na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych oraz wagonów kolejowych, statków i innych środków, użytych do przewozu zwierząt i wytworów zwierzęcych, tudzież narzędzi i przedmiotów, użytych przy ładowaniu i wyładowaniu, o ile oczyszczanie i odkażanie nie jest w obowiązujących przepisach przewidziane;

c) zaopatrzenie rzeźni i targowisk (miejsc spędu zwierząt) w urządzenia zabezpieczające prawidłowe przeprowadzenie nadzoru weterynaryjnego, jak również oczyszczanie i odkażanie; zupełne odosobnienie targowisk (miejsc spędu) zwierząt użytkowych i hodowlanych od rzeźni i targowisk zwierząt rzeźnych;

d) zaopatrzenie stajen zajezdnych i przedsiębiorstw handlu zwierzętami w urządzenia umożliwiające oczyszczanie i odkażanie;

e) zaopatrzenie grzebowisk, rakarni, zakładów utylizacyjnych, garbarni i innych przedsiębiorstw przerobu zwłok zwierzęcych i surowców zwierzęcych w urządzenia, zabezpieczające od roznoszenia zaraźliwych chorób zwierzęcych;

f) zaopatrywanie psów w obroże z podaniem na nich znaków umożliwiających ustalenie miejsca zamieszkania i nazwiska posiadacza;

g) prowadzenie wykazów stanowienia koni;

h) badanie w pewnych odstępach czasu zwierząt, używanych w przedsiębiorstwach przewozowych oraz zwierząt wskutek sposobu ich użycia stykających się często ze zwierzętami innych posiadaczy lub miejscami ich postoju, zwierząt używanych w kopalniach, w handlu domokrążnym i zwierząt będących w posiadaniu osób nie mających stałego zamieszkania.

Art. 17. Wszelkie inne zarządzenia poza wymienionemi w art. 16 należą do Ministra Rolnictwa. W szczególności Minister Rolnictwa może zarządzić:

a) badanie zwierząt przez państwowych lekarzy weterynaryjnych na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych;

b) zaopatrywanie w świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt, będących w posiadaniu osób handlujących, oraz zwierząt dostarczonych: na stacje kolejowe i przystanie wodne do załadowania, na targowiska, jarmarki, pokazy i przetargi publiczne;

c) rejestrację i znakowanie zwierząt, będących w posiadaniu osób handlujących;

d) prowadzenie przez osoby handlujące wykazu zakupionych i sprzedanych zwierząt;

e) zaopatrzenie mleczarni, otrzymujących mleko z różnych gospodarstw, w urządzenia, zabezpieczające od roznoszenia zaraźliwych chorób zwierzęcych i umożliwiające oczyszczanie i odkażanie;

f) poddawanie nadzorowi weterynaryjnemu w oznaczonym zakresie przetargów zwierząt, zakładów tuczenia dla celów przemysłowych, krowiarni, wspólnych pastwisk, stajni zajezdnych, przedsiębiorstw handlu zwierzętami, stawów rybnych, wylęgarni, zimochodów i urządzeń dla przechowywania ryb;

g) określenie warunków zarobkowego leczenia i trzebienia zwierząt przez osoby nie posiadające dyplomu lekarza weterynaryjnego.

Art. 18. Wytwarzanie i wprowadzanie w obrót szczepionek i surowic dla celów weterynaryjnych oraz preparatów do rozpoznawania zaraźliwych chorób zwierzęcych, wymaga uprzedniego zezwolenia Ministra Rolnictwa, który może zarządzić państwową kontrolę wyrobów tych oraz wyrobów zagranicznych.

Jeżeli wymienione wyżej szczepionki, surowice i preparaty mogą być stosowane również w medycynie, zezwolenia lub zarządzenia kontroli wymienione w artykule niniejszym mają być wydawane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 19. Wszelkie targi, jarmarki i pokazy zwierząt, rzeźnie publiczne i prywatne, mleczarnie, lecznice i uzdrowiska dla zwierząt podlegają nadzorowi weterynaryjnemu władz administracyjnych, który określony będzie przez Ministra Rolnictwa.

Mniejsze targi i pokazy zwierząt mogą być przez Ministra Rolnictwa od nadzoru powyższego zwolnione.

Art. 20. Właściciele zwierząt, jako też wszyscy, którzy z tytułu faktycznego posiadania lub używania zwierzęcia albo z tytułu wykonywania urzędu lub zawodu mają styczność ze zwierzętami, są obowiązani zgłosić niezwłocznie do najbliższego posterunku policji lub bezpośrednio do starosty każdy wypadek zachorowania, jak również wystąpienia objawów, wzbudzających podejrzenie zachorowania na jedną z następujących chorób:

a) księgosuszu,
b) zarazę płucną bydła rogatego,
c) pryszczycę,
d) wąglik,
e) szelestnicę,
f) zarazę dziczyzny i bydła rogatego,
g) gruźlicę bydła rogatego w postaci otwartej (płuc, wymienia, macicy i jelit),
h) nosaciznę zwierząt jednokopytowych,
i) ospę owczą,
j) zarazę stadniczą koni,
k) otręt koni i bydła rogatego,
l) świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec,
m) wściekliznę,
n) pomór i zarazę świń,
o) różycę świń,
p) cholerę drobiu i pomór kur.

Art. 21. Osoby, które zwierzętami władają, winny równocześnie ze zgłoszeniem:

a) zwierzęta chore i podejrzane odosobnić od innych zwierząt, które mogłyby ulec danej zarazie;

b) nie wyprowadzać takich zwierząt poza obręb swego gospodarstwa;

c) zabronić dostępu do miejsca postoju takich zwierząt osobom postronnym, z wyjątkiem organów władzy i lekarzy weterynaryjnych;

d) zwierzęta padłe i zabite przechować w miejscach odosobnionych z zachowaniem potrzebnej ostróżności.

Art. 22. Posterunek policji obowiązany jest natychmiast powiadomić starostę o otrzymanem zgłoszeniu, jak również o ujawnionych w inny sposób wypadkach chorób zaraźliwych lub ich podejrzeniu.

Art. 23. Starosta, otrzymawszy zgłoszenie (art. 20 i 22), lub też dowiedziawszy się w jakikolwiek inny sposób o zaraźliwej chorobie zwierzęcej, lub jej podejrzeniu, obowiązany jest przeprowadzić natychmiast przez państwowego lekarza weterynaryjnego zbadanie stanu rzeczy na miejscu.

Państwowy lekarz weterynaryjny po zbadaniu zwierząt i przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń co do rodzaju choroby, stopnia jej rozszerzenia i niebezpieczeństwa oraz przyczyny, ustali, czy i która z zaraźliwych chorób zwierzęcych została stwierdzona lub czy jest uzasadnione jej podejrzenie, jak również ustali okoliczności i fakty mające znaczenie dla odszkodowania lub zapomogi.

Stosownie do rodzaju i niebezpieczeństwa choroby państwowy lekarz weterynaryjny, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń wykonawczych, winien natychmiast zarządzić tymczasowe niezbędne środki w celu umiejscowienia choroby. O zarządzeniach tych państwowy lekarz weterynaryjny zawiadamia posiadacza zbadanych zwierząt oraz na piśmie miejscową władzę gminną, która niezwłocznie poda te zarządzenia do wiadomości osób zainteresowanych, względnie także do wiadomości publicznej i dopilnuje ich wykonania.

Art. 24. Jeżeli według opinji państwowego lekarza weterynaryjnego stwierdzenie rodzaju choroby możliwe jest tylko przez dokonanie sekcji, a niema potrzebnego do tego zwierzęcia zabitego lub padłego, wojewoda może zarządzić zabicie podejrzanego zwierzęcia.

Przy czynnościach państwowego lekarza weterynaryjnego, mających na celu rozpoznanie rodzaju choroby, może być obecny lekarz weterynaryjny powołany przez posiadacza zwierzęcia, o ile to nie spowoduje zwłoki w ustaleniu stanu rzeczy. Zdanie tego lekarza, o ile jest niezgodne z ustaleniem państwowego lekarza weterynaryjnego, winno być wraz z uzasadnieniem dołączone do akt sprawy. Urzędowe stwierdzenie pewnych chorób można uzależnić od przeprowadzenia badań rozpoznawczych, lub od ustalenia państwowego lekarza weterynaryjnego wyższej instancji. Sposób wykonania niniejszego przepisu określi Minister Rolnictwa.

Art. 25. W wypadku stwierdzenia przez państwowego lekarza weterynaryjnego wybuchu choroby zaraźliwej lub jej podejrzenia, starosta winien zarządzić środki, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem i w rozporządzeniach na jego podstwie wydanych, uwzględniając potrzeby życia gospodarczego.

W miejscowościach, w których przez państwowego lekarza weterynaryjnego już został stwierdzony wybuch pryszczycy, otrętu, różycy świń, cholery drobiu i pomoru kur, starosta może w razie zgłoszenia nowych wybuchów tych chorób zarządzić środki, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, bez uprzedniego delegowania na miejsce państwowego lekarza weterynaryjnego.

Minister Rolnictwa może przepis ten zastosować również do innych zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Art. 26. W wypadku stwierdzenia (art. 23) zaraźliwej choroby zwierzęce lub jej podejrzenia mogą być zastosowane następujące środki:

a) odosobnienie, strzeżenie, obserwowanie, rejestracja i znakowanie zwierząt dotkniętych zarazą, podejrzanych i wrażliwych na daną zarazę;

b) ograniczenie obrotu takiemi zwierzętami oraz określenie sposobu używania zwierząt chorych i podejrzanych, sposobu zużytkowania surowców ze zwierząt chorych i podejrzanych, tudzież ograniczenie obrotu zwierzętami i przedmiotami mogącemi być rozsadnikami zarazy;

c) zakaz spędu zwierząt z miejscowości zapowietrzonych lub zagrożonych, albo wykluczenie pewnych gatunków zwierząt od spędzania na targi, jarmarki, pokazy i t. p.;

d) badanie przez lekarza weterynaryjnego zwierząt podejrzanych i wrażliwych na zarazę;

e) pobieranie próbek części narządów, krwi, wydalin lub wydzielin zwierzęcia oraz wykonywanie szczepień w celach rozpoznawczych;

f) wzbronienie stosowania, bez uprzedniego zezwolenia władzy, środków mających na celu rozpoznanie zaraźliwej choroby zwierzęcej;

g) szczepienie zwierząt wrażliwych na zarazę;

h) zabijanie zwierząt dotkniętych zarazą i podejrzanych w wypadkach wyraźnie przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem lub w rozporządzeniach na jego podstawie wydanych, oraz wykonywanie sekcji zwierząt zabitych i padłych;

i) oczyszczanie, odkażanie, niszczenie lub usuwanie w sposób wykluczający niebezpieczeństwo zarazy zwłok zwierzęcych, części ciała zwierzęcego nie nadającego się do użycia, wytworów oraz odpadków ze zwierząt chorych i podjerzanych, tudzież nawozu, narzędzi i przedmiotów, które z temi zwierzętami były w bezpośredniem lub pośredniem zetknięciu;

k) oczyszczanie i odkażanie stajen, stanowisk i dróg, używanych przez zwierzęta chore lub podejrzane, jak również zwierząt, które mogą być rozsadnikami zarazy, dalej podściółki i paszy, a w razie potrzeby także osób, które były w styczności ze zwierzętami choremi lub podejrzanemi oraz rzeczy tych osób;

l) zakaz wypuszczania samopas świń, psów, kotów i innych zwierząt;

m) poddanie ubojowi zwierząt wpędzanych do rzeźni i na targowiska rzeźne;

n) przymusowe wyłowienie ryb, pozostawienie stawów ugorem, odkażanie stawów, wylęgarni, zimochowów i urządzeń do przechowywania ryb;

o) ogłaszanie o wybuchu i wygaśnięciu zaraźliwych chorób zwierzęcych.

Art. 27. Ograniczenia, wynikające z punktu b) art. 26, mogą być stosowane między innemi przez:

a) uznanie pewnego miejsca lub obszaru jako zamkniętego dla wyprowadzania i wprowadzania doń zwierząt chorych, podejrzanych i wrażliwych na zarazę, stosownie do rodzaju zarazy, rozmiaru grożącego niebezpieczeństwa i stosunków miejscowych; zamknięcie może dotyczyć również paszy, ściółki i wogóle przedmiotów uznanych za możliwe rozsadniki zarazy;

b) wstrzymanie dalszego przewozu, pędzenia lub innego prowadzenia zwierząt;

c) zakaz lub ograniczenie wypędzania zwierząt na pastwisko oraz używania pewnych dróg i ulic;

d) zakaz wspólnego używania studzien, miejsc pojenia, pławienia i t. p.

Art. 28. Minister Rolnictwa określi wypadki i sposób stosowania środków przewidzianych w art. 26 i 27 oraz wskaże w rozporządzeniu władze powołane do ich stosowana, nie naruszając przytem przepisów, zawartych w art. 30 do 74, a dotyczących poszczególnych chorób zwierzęcych.

Art. 29. Minister Rolnictwa może dla obszaru całego Państwa lub jego części w drodze rozporządzeń:

a) włączać do chorób, podlegających obowiązkowi zgłaszania, inne choroby, w art. 20 nie wymienione, oraz przepisywać sposób ich zwalczania środkami przewidzianemi w rozporządzeniu niniejszem;

b) wyłączać od obowiązku zgłaszania na czas określony lub do odwołania poszczególne choroby, wymienione w art. 20.

Rozdział IV

**O środkach przeciwko poszczególnym zaraźliwym chorobom zwierzęcym.**

**1. Księgosusz.**

Art. 30. W razie urzędowego stwierdzenia podejrzenia księgosuszu należy:

a) wzbronić wstępu do miejsca lub obszaru uznanego za zamknięty (art. 27) osobom obcym z wyjątkiem lekarzy weterynaryjnych, organów władz, duchownych, lekarzy i akuszerek w celu umożliwienia im wypełnienia obowiązków służbowych lub zawodowych, jakoteż z wyjątkiem innych osób, które ze względów szczególnych uzyskają na wstęp każdorazowo zezwolenie starosty;

b) zarządzić na określonym obszarze obowiązek zgłaszania każdego wypadku zachorowania lub padnięcia zwierząt wrażliwych na księgosusz;

c) wzbronić na określonym obszarze usuwania zwłok zwierząt wrażliwych na księgosusz, bez uprzedniego zbadania ich przez państwowego lekarza weterynaryjnego;

d) zarządzić na określonym obszarze badanie przed ubojem i po uboju zwierząt wrażliwych na księgosusz;

e) zakazać obcowania mieszkańców miejsca lub obszaru zamkniętego z posiadaczami zwierząt wrażliwych na księgosusz, względnie opuszczania miejsca lub obszaru zamkniętego bez uprzedniego oczyszczenia i odkażenia obnażonych części ciała, obuwia, odzieży, tudzież przenoszonych rzeczy.

Art. 31. W razie stwierdzenia księgosuszu, prócz zastosowania środków, wymienionych w art. 30, należy zarządzić:

a) natychmiastowe zabicie zwierząt chorych, podejrzanych o chorobę oraz, o ile nie zostanie zastosowane szczepienie, także zwierząt podejrzanych o zarażenie się;

b) zniszczenie w całości wraz ze skórą zwłok zwierząt dotkniętych księgosuszem i podejrzanych o księgosusz;

c) otoczenie miejscowości zapowietrzonej lub jej części kordonem cywilnym, policyjnym lub wojskowym, a nadto zamknięcie pewnych dróg lub ulic dla ruchu osób; w celu umożliwienia władzom administracyjnym ustanowienia kordonu wojskowego Minister Spraw Wojskowych wyda potrzebne zarządzenia.

Szczepienie może być przeprowadzone tylko na zarządzenie Ministra Rolnictwa.

Art. 32. W razie urzędowego stwierdzenia księgosuszu u zwierząt przeprowadzanych, przewożonych kolejami, statkami, lub znajdujących się na jarmarkach, przetargach, pokazach i w rzeźniach, może być zarządzone niezwłoczne zabicie wszystkich zwierząt tak chorych, jak podejrzanych i wrażliwych na tę zarazę, co do których przypuszczać wypada, że się zetknęły bezpośrednio ze zwierzętami choremi.

Art. 33. Przepisy wykonawcze określać będą w jakich wypadkach zarządzenia, wymienione w art. 30 do 32, stosowane być mają przez starostów, a w jakich przez wojewodów.

Art. 34. Wojewoda określa i ogłasza pewne obszary, jako okręgi zapowietrzone lub zagrożone księgosuszem i w okręgach takich zarządza zakaz lub ograniczenie obrotu zwierzętami i przedmiotami, mogącemi roznosić zarazę.

Art. 35. W razie urzędowego stwierdzenia księgosuszu lub podejrzenia tej choroby, Minister Rolnictwa, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych, może zarządzać ograniczenie ruchu osób na pewnym obszarze, między innemi, przez zakaz odbywania targów, jarmarków, odpustów, pielgrzymek i wszelkich innych zgromadzeń publicznych.

**2. Zaraza płucna.**

Art. 36. Starosta po urzędowem stwierdzeniu zarazy płucnej winien zarządzić natychmiastowe zabicie zwierząt chorych i podejrzanych, Minister Rolnictwa może jednak zarządzić, ażeby zabicie zwierząt podejrzanych o zarażenie się było uzależnione od wyników uprzednio przeprowadzonych badań rozpoznawczych.

Art. 37. Mięso zwierząt chorych na zarazę płucną dopuszcza się do obrotu dopiero po zbadaniu przez lekarza weterynaryj-

nego i po zupełnem ostudzeniu; części nie nadające się do użytku ulegną zniszczeniu.

Art. 38. Szczepienia przeciw zarazie płucnej mogą być stosowane tylko za zezwoleniem Ministra Rolnictwa.

Art. 39. Wojewoda może określić i ogłosić pewne obszary jako okręgi zapowietrzone lub zagrożone zarazą płucną i, w okręgach takich zarządzić zakaz lub ograniczenie obrotu zwierzętami, surowcami zwierzęcemi i przedmiotami, mogącemi roznosić zarazę.

### 3. Pryszczyca.

Art. 40. Gdy na obszarze dotąd wolnym od pryszczycy zajdą pojedyńcze wypadki tej choroby, Minister Rolnictwa ma prawo zarządzić zabicie zwierząt chorych i podejrzanych, jeżeli przypuszczać można, iż przez to da się osiągnąć zupełne stłumienie zarazy.

Art. 41. Wojewoda może określić i ogłosić pewne obszary za okręgi zapowietrzone i zagrożone pryszczycą i w okręgach takich zarządzić zakaz lub ograniczenie obrotu zwierzętami, surowcami zwierzęcemi i przedmiotami, mogącemi roznosić zarazę.

Starosta może zarządzić szczepienie zwierząt zagrożonych zarazą.

Art. 42. Użytkowanie niewyjałowionego w sposób przepisany mleka ze zwierząt chorych na pryszczycę, jak również wprowadzanie w obrót takiego mleka z zagród i pastwisk zapowietrzonych, jest wzbronione.

### 4. Wąglik, szelestnica oraz zaraza dziczyzny i bydła rogatego.

Art. 43. Zwierząt chorych oraz podejrzanych o wąglik, szelestnicę lub zarazę dziczyzny i bydła rogatego nie wolno poddawać ubojowi.

Zwierzęta podejrzane o zarażenie się wolno poddawać ubojowi jedynie za zezwoleniem starosty.

Art. 44. Szczepienia przeciw chorobom, wymienionym w art. 43, wolno wykonywać jedynie za uprzedniem zezwoleniem wojewody.

Art. 45. Operacje krwawe zwierząt chorych lub podejrzanych o choroby wymienione w art. 43 wolno wykonywać tylko lekarzom weterynaryjnym; zwłoki mogą być otwierane jedynie przez lekarza weterynaryjnego lub w jego obecności.

Art. 46. Zdejmowanie skór ze zwłok zwierząt, dotkniętych wąglikiem lub zarazą dziczyzny i bydła rogatego, jest zakazane.

Starosta zarządzi w sposób wykluczający niebezpieczeństwo zarazy usunięcie zwłok takich wraz ze skórą, sierścią, włosami, rogami, kopytami i racicami.

Przy szelestnicy zdejmowanie skór jest dozwolone z zachowaniem przepisanych środków ostróżności.

Art. 47. Użytkowanie i wprowadzanie w obrót mleka oraz jego przetworów, pochodzących ze zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę wymienioną w art. 43, jest zakazane.

Art. 48. W razie wybuchu między zwierzyną wąglika, szelestnicy lub zarazy dziczyzny i bydła rogatego, przepisy art. 45 i 46 mają zastosowanie do zwłok zwierzyny.

### 5. Gruźlica bydła rogatego w postaci otwartej.

Art. 49. Starosta winien zarządzić odosobnienie i oznakowanie zwierząt, u których urzędowo stwierdzono gruźlicę otwartą, lub podejrzenie o tę chorobę.

Wojewoda może zarządzić zabicie takich zwierząt; w stosunku do zwierząt dotkniętych gruźlicą wymion należy bezwzględnie zabicie zarządzić.

Art. 50. Posiadacz zwierzęcia, dotkniętego gruźlicą otwartą lub podejrzanego o tę chorobę, może je poddać ubojowi po uprzedniem zawiadomieniu starosty. Zwierzę takie winno być zbadane przez państwowego lekarza weterynaryjnego po uboju.

Art. 51. Mleko zwierząt chorych na otwartą gruźlicę wymion winno być natychmiast po udoju zniszczone; mleko zwierząt chorych na otwartą gruźlicę innych organów (jelit, płuc, macicy) może być dopuszczane do użycia jedynie po wyjałowieniu w sposób przepisany.

**6. Nosacizna.**

Art. 52. Starosta winien zarządzić:

a) natychmiastowe zabicie zwierząt, u których nosacizna została urzędowo stwierdzona;

b) odosobnienie i zamknięcie, jak również poddanie postępowaniu rozpoznawczemu zwierząt podejrzanych o chorobę;

c) odosobnienie i poddanie postępowaniu rozpoznawczemu zwierząt podejrzanych o zarażenie się, przyczem może zezwolić na użytkowanie takich zwierząt w granicach oznaczonego obszaru.

Wojewoda winien zarządzić zabicie zwierzęcia podejrzanego o nosaciznę, jeżeli po zastosowaniu postępowania rozpoznawczego nie można uchylić podejrzenia.

Minister Rolnictwa może zarządzić zabicie zwierząt podejrzanych o zarażenie się, jeżeli niezbędne jest spieszne stłumienie zarazy.

Art. 53. Poza wypadkami, w artykule poprzednim wymienionemi, stosowanie środków rozpoznawczych bez zezwolenia wojewody jest wzbronione.

Art. 54. Zwierząt chorych na nosaciznę i poderzanych o tę chorobę nie wolno poddawać ubojowi.

Art. 55. Zdejmowanie skór ze zwłok zwierząt, dotkniętych nosacizną, jest zakazane.

Starosta zarządzi bezpieczne usunięcie takich zwłok.

**7. Ospa owcza.**

Art. 56. Po urzędowem stwierdzeniu ospy owczej starosta zarządzi niezwłoczne przeprowadzenie szczepienia wszystkich owiec, wolnych jeszcze od zarazy w zapowietrzonem stadzie. Starosta nie zarządzi szczepienia, jeżeli posiadacz w ciągu dziesięciu dni wszystkie owce danego stada podda ubojowi.

W razie groźniejszego szerzenia się zarazy, lub niebezpieczeństwa jej rozniesienia, wojewoda może zarządzić szczepienie wszystkich owiec zagrożonych zarazą.

Szczepienia nie zarządzone przez władze mogą być wykonywane jedynie za uprzedniem zezwoleniem wojewody.

Art. 57. Owce podejrzane wolno poddawać ubojowi tylko za zezwoleniem starosty i pod nadzorem państwowego lekarza weterynaryjnego.

Art. 58. Zdejmowanie skór ze zwłok zwierząt dotkniętych ospą jest zakazane.

Starosta zarządzi bezpieczne usunięcie takich zwłok wraz ze skórą, wełną, racicami i rogami.

**8. Zaraza stadnicza koni.**

Art. 59. Koni dotkniętych zarazą stadniczą i podejrzanych nie wolno dopuszczać do stanowienia.

Art. 60. Wojewoda zarządzi:

a) oznakowanie koni dotkniętych zarazą stadniczą;

b) wytrzebienie ogierów, u których urzędowo stwierdzono zarazę stadniczą, co do których udowodniono, że od nich zaraziły się klacze, lub które stanowiły klacze chore na zarazę stadniczą.

Minister Rolnictwa może zarządzić zabicie klaczy chorych i podejrzanych o chorobę, albo też wzamian zabicia może zarządzić wywłaszczenie tych zwierząt za odszkodowaniem, które co do sposobu ustalenia jego wysokości i wypłaty podlega przepisom rozporządzenia niniejszego o odszkodowaniu za zwierzęta zabite, natomiast nie podlega tym przepisom co do warunków przyznania lub odmowy.

Art. 61. Po urzędowem stwierdzeniu zarazy stadniczej starosta może dopuszczanie koni do stanowienia w obrębie zagrożonego obszaru uzależnić od wyniku uprzedniego ich zbadania przez państwowego lekarza weterynaryjnego. W razie groźnego niebezpieczeństwa wojewoda może zarządzić zbadanie wszystkich wogóle ogierów i klaczy na zagrożonym obszarze, oraz prowadzenie rejestracji stanowienia, jako też zakazać oprowadzania ogierów celem stanowienia.

**9. Otręt koni i bydła rogatego.**

Art. 62. Koni i bydła rogatego, dotkniętych otrętem i podejrzanych, nie wolno dopuszczać do stanowienia.

**10. Świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec.**

Art. 63. Posiadacz zwierząt jednokopytowych i owiec, u których urzędowo stwier-

dzono świerzb, winien poddać je leczeniu przez lekarza weterynaryjnego.

W razie niewykonania powyższego przepisu starosta zarządzi zamknięcie zwierząt w stajni (owczarni).

Art. 64. Skóry zwierząt dotkniętych świerzbem wolno dopuszczać do obrotu po zastosowaniu przepisanych środków ostróżności.

**11. Wścieklizna.**

Art. 65. Osoba władająca zwierzęciem chorem lub podejrzanem o wściekliznę winna zupełnie odosobnić je od ludzi i zwierząt.

Władza gminna, otrzymawszy wiadomość o wałęsaniu się psa wściekłego lub podejrzanego o wściekliznę, winna postarać się o bezzwłoczne jego zabicie lub schwytanie, a w razie niemożności uskutecznienia tego, zawiadomić sąsiednie władze gminne i najbliższy posterunek policji.

Art. 66. Starosta nakaże natychmiast zabić zwierzęta, u których urzędowo stwierdzono wściekliznę, jak również podejrzane o wściekliznę psy i koty. Jednakowoż jeżeli zwierzę podejrzane o wściekliznę skaleczy człowieka, starosta winien wedle możności zarządzić zamknięcie zwierzęcia i jego obserwację.

Art. 67. Za podejrzane o zarażenie się należy uważać zwierzęta, które zetknęły się ze zwierzęciem chorem lub podejrzanem o wściekliznę, a psy i koty nawet wówczas, gdy można tylko przypuszczać, że się zetknęły z takiem zwierzęciem.

Podejrzane o zarażenie się psy i koty starosta nakaże natychmiast zabić, inne zaś zwierzęta poddać obserwacji. Wyjątkowo starosta może zezwolić na zamknięcie i obserwację psa podejrzanego o zarażenie się.

Art. 68. Nie wolno poddawać ubojowi zwierząt dotkniętych wścieklizną i podejrzanych o tę chorobę. Użytkowanie i wprowadzanie w obrót mleka z takich zwierząt i jego przetworów jest zakazane.

Art. 69. Starosta zarządzi usunięcie zwłok wraz ze skórą, sierścią, włosami, rogami, kopytami i racicami zwierząt dotkniętych wścieklizną lub podejrzanych o tę chorobę.

Zarządzenie to należy wykonać w sposób wykluczający niebezpieczeństwo zarazy.

Otwieranie zwłok zwierząt chorych i podejrzanych może się odbywać jedynie w obecności państwowego lekarza weterynaryjnego.

Art. 70. Jeżeli stwierdzono urzędowo, że pies chory na wściekliznę, względnie podejrzany o wściekliznę, biegał swobodnie, starosta winien dla ściśle określonego przez siebie obszaru zarządzić trzymanie psów na uwięzi, lub prowadzenie na smyczy zaopatrzonych w bezpieczne kagańce, jako też zakazać swobodnego puszczania kotów.

Starosta może czynić wyjątki od powyższych zarządzeń, gdy chodzi o psy myśliwskie, policyjne i pociągowe. W razie nieprzestrzegania zarządzeń, przewidzianych w artykule niniejszym, starosta może zarządzić niezwłoczne zabicie zwierzęcia.

Wojewoda może zarządzić rejestrację i znakowanie psów.

Art. 71. Na obszarze, o którym mowa w art. 70, jak również w razie pojawienia się wścieklizny u zwierzyny, starosta może zarządzić obławy.

**12. Pomór i zaraza świń.**

Art. 72. Wojewoda może zarządzić zabicie świń dotkniętych pomorem lub zarazą, tudzież podejrzanych, jeżeli przypuszczać należy, że w ten sposób da się osiągnąć zupełnie stłumienie zarazy.

Szczepienia mogą być przedsiębrane tylko za zezwoleniem wojewody.

**13. Różyca świń.**

Art. 73. W razie wybuchu różycy świń starosta może zarządzić szczepienie świń chorych, podejrzanych i zagrożonych.

**14. Cholera drobiu i pomór kur.**

Art. 74. Wojewoda może zarządzić zabicie drobiu dotkniętego zarazą i podejrzanego, jeżeli przypuszczać należy, iż w ten sposób da się osiągnąć rychłe i całkowite stłumienie zarazy.

Rozdział V.

**Odszkodowania i zapomogi.**

Art. 75. Odszkodowanie od Państwa należy się za zwierzęta zabite na zarządzenie

władz państwowych w wykonaniu rozporządzenia niniejszego lub padłe wskutek szczepienia, trzebienia i innych zabiegów, przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem, a wykonanych na zarządzenie władz państwowych, jak również za zwierzęta wywłaszczone (art. 60).

Art. 76. Zapomogi należy wypłacać za zwierzęta, co do których urzędowo stwierdzono (art. 23 i 24), że padły na księgosusz, zarazę płucną, otwartą gruźlicę, pryszczycę bydła rogatego, z wyjątkiem cieląt do trzech miesięcy, nosaciznę, zarazę stadniczą, wściekliznę zwierząt jednokopytowych, bydła rogatego, świń, owiec i kóz oraz na pomór i zarazę świń z wyjątkiem osesków, o ile śmierć zwierzęcia nastąpiła po uczynieniu zadość obowiązkowi zgłoszenia (art. 20), jak również za zwierzęta jednokopytowe, bydło rogate, owce i kozy, u których po śmierci stwierdzono urzędowo wąglik, szelestnicę lub zarazę dziczyzny i bydła rogatego.

Art. 77. Odszkodowanie lub zapomoga za zwierzęta zabite lub padłe nie należy się w wypadkach następujących:

a) jeżeli posiadacz, nabywający zwierzęta, wiedział, iż są dotknięte chorobą zaraźliwą lub podejrzane;
b) za psy i koty zabite na zarządzenie władz;
c) za zwierzęta spędzone do rzeźni i na targowiska rzeźne;
d) w razie niespełnienia w ciągu 24 godzin obowiązku zgłoszenia wybuchu zarazy lub jej podejrzenia (art. 20), albo też zaniedbania obowiązków z art. 21;
e) w razie niestosowania się do innych przepisów rozporządzenia niniejszego, tudzież zarządzeń szczególnych, mających na celu zwalczanie danej zarazy;
f) za zwierzęta stanowiące własność Państwa.

Art. 78. Odszkodowanie lub zapomoga za zwierzęta zabite lub padłe nie należy się również:

a) za zwierzęta sprowadzone z zagranicy wbrew obowiązującym przepisom;
b) za zwierzęta, które padły lub zostały zabite z powodu choroby wywołanej niedozwolonem sprowadzeniem z zagranicy innego zwierzęcia lub przedmiotu, o ile zwierzęta należą do winnego posiadacza lub osób współwinnych;
c) za zwierzęta sprowadzone z zagranicy choćby w sposób legalny, o ile stwierdzone zostanie, że u zwierząt tych zaraza wybuchła przed upływem terminu przez Ministra Rolnictwa dla poszczególnych chorób ustanowionego.

Odszkodowanie lub zapomoga należeć się jednak może, jeżeli dostarczono dowodu, że zarażenie nastąpiło dopiero po sprowadzeniu zwierzęcia.

Jeżeli posiadacz przed sprowadzeniem wiedział o chorobie lub podejrzeniu, odszkodowanie lub zapomoga nie należy się także za inne zwierzęta tego samego posiadacza, padłe lub zabite w związku z przyniesieniem zarazy.

Art. 79. Odszkodowanie wynosi pełną wartość szacunkową zwierzęcia:

a) za zwierzęta z wyjątkiem ryb, zabite na zarządzenie władzy, jeżeli na podstawie wyniku sekcji stwierdzono, że są wolne od zarazy, z powodu której wypłaca się odszkodowanie;
b) za zwierzęta zabite z powodu księgosuszu i pryszczycy;
c) za zwierzęta padłe wskutek szczepienia, trzebienia i innych zabiegów zarządzonych przez władze.

Art. 80. Za zwierzęta zabite na zarządzenie władzy odszkodowanie wynosi:

a) cztery piąte wartości szacunkowej, gdy zwierzęta były dotknięte zarazą płucną, otwartą gruźlicą, zarazą stadniczą;
b) trzy czwarte wartości szacunkowej, gdy zwierzęta były dotknięte nosacizną, wścieklizną, pomorem i zarazą świń, cholerą drobiu i pomorem kur.

Art. 81. Za ryby, zabite na zarządzenie władzy, należy się posiadaczowi połowa różnicy wartości tych ryb w stanie żywym i śniętym, określonej zgodnie z art. 84 do 87.

Art. 82. Zapomoga wynosi trzy czwarte wartości szacunkowej zwierzęcia padłego na księgosusz, zarazę płucną, otwartą gruźli-

cę, pryszczycę, nosaciznę, zarazę stadniczą, wściekliznę, pomór i zarazę świń, wąglik, szelestnicę lub zarazę dziczyzny i bydła rogatego, o ile istnieją warunki przewidziane w art. 76.

Art. 83. W wypadkach, w których należy się odszkodowanie lub zapomoga, zwierzęta zabite lub padłe albo części tych zwierząt pozostawia się posiadaczowi, o ile zwierzęta te lub ich części uznane będą przez państwowego lekarza weterynaryjnego za nadające się do użytku.

Wartość tych zwierząt, względnie ich części, określa się według przepisów art. 84 do 87 rozporządzenia niniejszego i potrąca z ustalonego odszkodowania lub zapomogi.

Starosta może za zgodą posiadacza zwierzęcia nie pozostawiać mu zwierząt podlegających zabiciu; w tym wypadku posiadacz otrzyma należne odszkodowanie lub zapomogę w całości.

Art. 84. Wartość szacunkową zwierzęcia lub zbiorowiska zwierząt (pszczoły, ryby, raki) stanowi średnia z trzech kwot oszacowania przez trzech ocenicieli, a mianowicie: dwóch biegłych i państwowego lekarza weterynaryjnego.

Biegłych w ilości potrzebnej dla całego powiatu wybiera wydział powiatowy.

Sposób wyznaczania biegłych zaprzysiężonych, jak również całe postępowanie szacunkowe określi Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 85. Za podstawę oszacowania należy brać wartość targową zwierzęcia lub zbiorowiska zwierząt, uwzględniając przytem odznaczające je zalety hodowlane i osobliwą użyteczność gospodarczą. Nie należy uwzględniać zmniejszenia się wartości wskutek szczepienia zarządzonego przez władze lub wskutek zarazy, którą zwierzęta są dotknięte, wyjąwszy gruźlicę.

Art. 86. Oszacowanie winno być przez każdego z ocenicieli dokonane osobno, o ile możności przed zabiciem; z oszacowania należy spisać protokół.

Oszacowanie jest obowiązujące i nie ulega zmianie z wyjątkiem wypadku naruszenia przepisów, dotyczących powoływania biegłych i sposobu postępowania (art. 84).

Art. 87. Jeżeli według okoliczności ustalonych przez państwowego lekarza weterynaryjnego (art. 23) odszkodowanie lub zapomoga, należne posiadaczowi, nie mają przewyższaś stu złotych, może być zastosowane uproszczone postępowanie szacunkowe, którego tryb określi Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 88. Przyznanie należnego odszkodowania lub zapomogi i zarządzenie wypłaty należy do wojewody.

Odszkodowanie lub zapomoga wypłaca się właścicielowi zwierzęcia, a o ile ten nie jest znany, faktycznemu posiadaczowi.

Odszkodowanie lub zapomoga nie podlega zajęciu na pokrycie należności publicznych albo prywatnych.

Art. 89. Z chwilą dokonania wypłaty gasną pretensje z czyjejkolwiek strony do Państwa z tytułu odszkodowania względnie zapomogi.

Osoby uprawnione do otrzymania odszkodowania lub zapomogi niezadowolone z decyzji wojewody (art. 88) mogą w terminie jednego miesiąca od daty doręczenia im decyzji wojewody wytoczyć przed właściwym sądem powództwo o odszkodowanie, względnie zapomogę.

Art. 90. Świadczenia Państwa wymienione w rozdziale niniejszym wyczerpują wszelkie odszkodowania i zapomogi z tytułu wykonania rozporządzenia niniejszego i żadne pozatem roszczenia do Państwa interesowanym nie służą.

Art. 91. Posiadaczom zwierząt, którzy ścisłem stosowaniem się do zarządzeń władz przyczynili się do rychłego stłumienia zarazy i ponieśli przytem dotkliwe straty gospodarcze, a w myśl rozporządzenia niniejszego nie mają tytułu do odszkodowania lub zapomogi, Minister Rolnictwa może według swego uznania przyznać stosowną nagrodę.

## Rozdział VI.

## Koszty.

Art. 92. Państwo ponosi koszty połączone z urzędowaniem władz administracyj-

nych i organów lekarsko - weterynaryjnych w zakresie wykrywania, stwierdzania i tłumienia zaraźliwych chorób zwierzęcych, jako też koszty odszkodowań, zapomóg i nagród, przyznanych na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego.

W szczególności Państwo pokrywa koszty:

a) strzeżenia granicy,
b) odkażania na granicy osób i ich rzeczy,
c) użycia siły zbrojnej,
d) oszacowania,
e) szczepienia i znakowania zarządzonego przez władzę, z wyjątkiem znakowania psów.

Art. 93. Gminy ponoszą koszty stosowania ogólnych środków ochronnych i nadzoru w obrębie gminy, jako też koszty usuwania i niszczenia zwłok i odpadków, w sposób zapobiegający niebezpieczeństwu rozszerzenia zarazy.

W szczególności gminy wykonywają na swój koszt:

a) strzeżenie i obserwowanie zwierząt dotkniętych zarazą, podejrzanych i wrażliwych na daną zarazę;
b) zabijanie zwierząt chorych i podejrzanych w wypadkach wyraźnie przewidzianych w rozporządzeniu niniejszem lub w rozporządzeniach na jego podstawie wydanych, z wyjątkiem uboju;
c) oczyszczanie, odkażanie, niszczenie i usuwanie, w sposób wykluczający niebezpieczeństwo zarazy, zwłok zwierzęcych, części ich nie nadających się do użycia, wytworów i odpadków;
d) ogłaszanie na obszarze gminy o wybuchu i wygaśnięciu zarazy;
e) udzielanie pomocy organom państwowym przy dokonywaniu sekcji, szczepień i pobieraniu próbek na zarządzenie władzy;
f) ustawianie kordonu cywilnego przy księgosuszu;
g) zabijanie względnie chwytanie z powodu wścieklizny, wałęsających się psów, oraz zawiadamianie o tem sąsiednich gmin i policji;
h) dokonywanie obław na zarządzenie starosty w wypadkach wścieklizny zwierzyny;
i) rejestrację psów.

Art. 94. Przedsiębiorcy zakładów i urządzeń wymienionych w artykułach 16—19, jako też trudniący się handlem, przewozem i przepędem zwierząt, ponoszą koszty nadzoru i badania weterynaryjnego zwierząt i produktów zwierzęcych, jako też koszty zarządzeń władz, odnoszących się specjalnie do tych zakładów i urządzeń.

W szczególności osoby te ponoszą koszty:

a) oczyszczania i odkażania własnych ramp i miejsc tymczasowego postoju na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych oraz środków używanych do przewozu zwierząt lub ich wytworów, tudzież narzędzi i przedmiotów używanych przy załadowaniu i wyładowaniu;
b) zaopatrywania rzeźni i targowisk (miejsc spędu zwierząt) w urządzenia zabezpieczające należyte wykonywanie nadzoru weterynaryjnego, jak również oczyszczanie i odkażanie;
c) odosobnienia targowisk (miejsc spędu) zwierząt użytkowych i hodowlanych od rzeźni i targowisk zwierząt rzeźnych;
d) zaopatrywania stajen zajezdnych i przedsiębiorstw handlu zwierzętami w urządzenia, umożliwiające oczyszczanie i odkażanie;
e) zaopatrywania grzebowisk, rakarni, zakładów utylizacyjnych, garbarni i innych przedsiębiorstw przerobu zwłok zwierzęcych i surowców w urządzenia zabezpieczające od roznoszenia zaraźliwych chorób zwierzęcych;
f) badania zwierząt na granicy oraz na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych.

Za przedsiębiorców w rozumieniu artykułu niniejszego uważać należy zarówno prywatne osoby fizyczne i prawne, jak i gminy oraz inne związki publiczno - prawne, nie wyłączając Państwa i jego przedsiębiorstw.

Art. 95. Wszelkie koszty nie przypadające w myśl art. 92 do 94 do pokrycia przez Państwo, gminy i przedsiębiorców obciążają posiadaczy zwierząt, a w razie ich stwierdzonej niezamożności, właściwe gminy.

Koszty, przypadające na gminy, mogą być w całości lub w części przejęte przez powiatowe związki komunalne, albo przez specjalne związki celowe samorządów.

Art. 96. Wszelkie należności z tytułu kosztów, obciążających przedsiębiorców i posiadaczy, ściągane będą na zarządzenie starosty w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 97. Minister Rolnictwa ustali w drodze rozporządzeń:

a) wysokość wynagrodzenia ocenicieli;
b) taryfę opłat z tytułu badania zwierząt na granicy oraz na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych;
c) wysokość kosztów nadzoru weterynaryjnego nad przedsiębiorstwami, wymienionemi w artykułach 17e), f) i 19 oraz kontroli państwowej, przewidzianej w art. 18.

Rozdział VII.

**Postanowienia karne.**

Art. 98. Kto naruszy jeden z przepisów, zawartych w art. art. 18, 20, 21, 31 ustęp ostatni, 37, 38, 42, 43 do 48, 50, 51, 53, 54, 55 ustęp pierwszy, 56 ustęp ostatni, 57, 58 ustęp pierwszy, 59, 62, 63 ustęp pierwszy 64, 65 ustęp pierwszy, 68, 69 ustęp ostatni, 72 ustęp drugi, albo rozporządzenie lub zarządzenie, wydane na podstawie rozporządzenia niniejszego, będzie karany aresztem do sześciu tygodni lub grzywną do tysiąca złotych. Kary aresztu i grzywny mogą być wymierzane łącznie.

Jeżeli czynu dopuszczono się z niedbalstwa, należy wymierzyć karę grzywny.

Art. 99. Kto umyślnie przyczyni się do wybuchu lub rozszerzenia zaraźliwej choroby zwierzęcej lub udaremnia umyślnie stłumienie zarazy będzie karany więzieniem do lat trzech, obok którego może być orzeczona kara grzywny do pięciu tysięcy złotych.

Jeżeli czyn wywołał niebezpieczeństwo powszechnej klęski gospodarczej, winny ulegnie karze więzienia do lat pięciu, obok której może być orzeczona kara grzywny do dziesięciu tysięcy złotych.

Art. 100. Kto popełni czyn wymieniony w artykule poprzednim z niedbalstwa będzie karany aresztem do sześciu tygodni lub grzywną do 2 tysięcy zł. Obie te kary można wymierzyć łącznie. W razie następstwa przewidzianego w ust. 2 artykułu poprzedniego winny będzie karany więzieniem do sześciu miesięcy, obok którego może być orzeczona kara grzywny do trzech tysięcy złotych.

Art. 101. Winny sprowadzenia z zagranicy wbrew przepisom rozporządzenia niniejszego, lub rozporządzeń na jego podstawie wydanych, zwierząt, zwłok, części zwierząt oraz wytworów zwierzęcych, jak również surowic i szczepionek oraz preparatów do rozpoznania zaraźliwych chorób zwierzęcych oraz innych przedmiotów, mogących być rozsiadnikami zarazy — będzie karany aresztem do sześciu tygodni, lub grzywną do dwóch tysięcy złotych.

Art. 102. Równocześnie ze skazaniem za przestępstwo, przewidziane w artykule poprzednim, należy orzec konfiskatę przedmiotów w tymże artykule wymienionych.

Konfiskatę orzec należy, choćby ściganie karne z jakichkolwiek powodów było niewykonalne, albo też wydano wyrok uniewinniający. Orzeczenie o konfiskacie nie połączone z wyrokiem, wydaje sąd właściwy do orzekania o przestępstwie; orzeczenie to może być zaskarżone.

Art. 103. Rzeczy, ulegające konfiskacie, może władze administracyjna tymczasowo zająć i, o ile nie mają być one w myśl obowiązujących przepisów zniszczone, może je z ważnych powodów sprzedać w drodze przetargu publicznego. Za ważne powody należy w szczególności uznać niebezpieczeństwo psucia się rzeczy i koszty ich utrzymania zbyt znaczne w stosunku do ich wartości.

Art. 104. Współwina (podżeganie i pomoc) w przestępstwach określonych w rozporządzeniu niniejszem, tudzież usiłowanie jest karalne.

Art. 105. Postanowienia karne rozporządzenia niniejszego nie wykluczają ukara-

nia w myśl surowszych przepisów innych ustaw karnych, w razie naruszenia ich czynem w rozdziale niniejszym przewidzianym.

Art. 106. Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa z art. 98 należy do starostów.

W orzeczeniu należy oznaczyć na wypadek nieściągalności grzywny karę zastępczego aresztu w wysokości nieprzekraczającej dwóch tygodni.

W sprawach o wszelkie inne w rozporządzeniu niniejszem przewidziane przestępstwa właściwe są sądy.

Art. 107. Ukarany orzeczeniem starosty może w ciągu siedmiu dni od dnia doręczenia orzeczenia wnieść do starosty żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju), który rozstrzyga, jako pierwsza instancja.

Wyrok sądu okręgowego wydany w drugiej instancji nie ulega zaskarżeniu.

Na obszarze mocy obowiązującej niemieckiej ustawy postępowania karnego z 1877 stosuje się przepisy o wydawaniu policyjnych mandatów karnych.

Art. 108. Na obszarze mocy obowiązującej austrjackiej ustawy karnej z 1852 obowiązują następujące postanowienia:

a) zamiast więzienia orzeka się ścisły areszt;
b) czyny, zagrożone aresztem, są wykroczeniami, ścisłym aresztem — występkami;
c) odwołanie można wnieść niezależnie od postanowień paragrafu 283 p. k.

Rozdział VIII.

**Postanowienia końcowe.**

Art. 109. Minister Rolnictwa może w drodze rozporządzeń rozciągać przepisy rozporządzenia niniejszego na zaraźliwe choroby zwierzęce, w rozporządzeniu tem niewymienione oraz określać sposób ich zwalczania zapomocą środków, w rozporządzeniu niniejszem przewidzianych.

Art. 110. Przeznaczone na odszkodowania fundusze i sumy, które z mocy pruskiej ustawy wykonawczej z dnia 25 lipca 1911 (Zb. Ust. pr. str. 149) do ustawy z dnia 26 czerwca 1909 o zaraźliwych chorobach zwierząt domowych (Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 519) związki samorządowe na obszarze województw: pomorskiego, poznańskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego posiadać będą w dniu uzyskania mocy obowiązującej przez rozporządzenie niniejsze, z dniem tym przejdą na własność Państwa.

Art. 111. Odwołania od zarządzeń i orzeczeń władzy administracyjnej, wydanych na podstawie przepisów rozporządzenia niniejszego i rozporządzeń na jego podstawie wydanych, nie wstrzymują wykonania.

Postanowienie artykułu niniejszego nie stosuje się do orzeczeń karnych.

Art. 112. Wykonanie rozporządzenia niniejszego powierza się Ministrowi Rolnictwa, co zaś do orzecznictwa karnego — Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych; w sprawach dotyczących działania Ministra Spraw Wewnętrznych, Minister Rolnictwa działać będzie w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Rozporządzenia wykonawcze dotyczące zakresu działania innych ministrów wydawane będą w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 113. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 1-go stycznia 1928.

Z chwilą tą tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiocie objętym rozporządzeniem niniejszem, a w szczególności:

Art. art. 1090—1175 ustawy lekarskiej, wyd. 1905 (zb. pr. ces. ros. tom XIII) z wyjątkiem przepisów art. 1108 p. 12 art. 1125 i art. 1144, o ile przepisy te dotyczą przedmiotów rozporządzeniem niniejszem nieobjętych.

Ustawa z dnia 20 lutego 1880 o zapobieganiu księgosuszowi i jego tępieniu (austr. dz. u. p. nr. 37) w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 6 sierpnia 1909 (austr. dz. u. p. nr. 180).

Ustawa z dnia 17 sierpnia 1892 o zapobieganiu zarazie płucnej rogacizny i o tę-

pieniu tej zarazy (austr dz. u. p. nr. 142) w brzmieniu zmienionem ustawą z dnia 6 sierpnia 1909 (austr. dz. u. p. nr. 182).

Ustawa z dnia 6 sierpnia 1909 o zapobieganiu zaraźliwym chorobom zwierzęcym i ich tępieniu z wyjątkiem § 13 tej ustawy (austr. dz. u. p. nr. 177).

Ustawa weterynaryjna z dnia 24/31 marca 1888 (art. VII Zb. u. król. węg. z 1888).

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1869 o środkach przeciw księgosuszowi (Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 105).

Ustawa z dnia 21 maja 1878 o naruszeniach zakazów wwozu, wydanych celem ochrony od księgosuszu (Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 95).

Ustawa z dnia 26 czerwca 1909 o zaraźliwych chorobach zwierząt domowych (Dz. Ust. Rzeszy niem. str. 519).

Pruska ustawa wykonawcza z dnia 25 lipca 1911 do ustawy o zaraźliwych chorobach zwierząt domowych (Zb. Ust. pr. str. 149).

Ustawa z dnia 11 grudnia 1924 w przedmiocie środków ochronnych przeciw zarazie stadniczej u koni (Dz. U. R. P. nr. 118, poz. 1064).

W art. 243 kodeksu karnego z 1903 skreśla się słowa: „o wypadkach chorób zakaźnych lub epizootij wśród zwierząt domowych", w art. 245 w p. 1 skreśla się słowa: „zwierząt domowych", a § 328 kodeksu karnego z 1871 uchyla się.

Prezydent Rzeczypospolitej: I Mościcki.
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: J. Piłsudski.
Minister: K. Bartel.
Minister Spraw Wew.: Sławoj-Składkowski.
Minister Spraw Zagran.: August Zaleski.
Minister Skarbu: G. Czechowicz.
Minister Sprawiedliwości: A. Meysztowicz.
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: Dr. Dobrucki.
Minister Rolnictwa: K. Niezabytowski.
Minister Przem. i Handlu: E. Kwiatkowski.
Minister Komunikacji: Romocki.
Minister Robót Publicznych: Moraczewski.
Minister Pracy i Op. Społ.: Dr. Jurkiewicz.
Minister Reform Roln.: Witold Staniewicz.
Minister Poczt i Telegr.: Bogusł. Miedziński.

Powyższe ogłaszam.

Pl. VI. 6634/27.

Bydgoszcz, 2. 12. 1927.

Miejski Urząd Policyjny.
(—) Hańczewski, radca miejski.